

DOBROVOLNÝ EKOLOGICKÝ SPOLEK - OCHRANA PTACTVA
Záchranná stanice živočichů Plzeň
Zábělská 1512/75, 312 00 Plzeň

mobil: 777 145 960, 777 760 777

www.desop.cz

e-mail: ptactvo@desop.cz

Zpráva o činnosti

DES OP a Záchranné stanice živočichů Plzeň

za rok 2023

OBSAH:

Úvod

Provoz Záchranné stanice živočichů Plzeň

Druhová ochrana volně žijících živočichů

Ekologická výchova, osvěta, propagace

Personální pokrytí, členská základna

Finance – stručná roční bilance, sponzoři

Závěrem

2024

K. Makoň, J. Hepová, D. Škopková, T. Lišková

ÚVOD

Hlavní sezónu roku 2023 jsme zahájili květnovou výstavou „30 let v Plzni pro zvířata i pro lidi“ pod širým nebem v plzeňských Šafaříkových sadech. Celkem na 20 velkoformátových panelech si veřejnost mohla od 1. do 31. května projít a prohlédnout celou historii DES OP a Záchranné stanice živočichů Plzeň. Výstava byla vrcholem akcí připomínajících 30 let od založení DES OP a z velkoformátových panelů je přenesena i na zmenšený formát putovních plakátů v rozšířeném počtu 25 kusů.

Poslední prosincový týden roku 2023 jsme finišovali na přípravách převzetí nového zásahového vozidla TOYOTA Hilux. Slavnostní předání vozidla pak proběhlo až 3. ledna 2024 za účasti zástupců Nadačního fondu Eden, který nákup nového vozidla sponzoroval částkou 1 milion korun.

Mezi klíčové a pro další fungování DES OP a ZSŽ Plzeň bezesporu zásadní patřilo řádné projednání a schválení mimořádné změny územního plánu a užívání pozemku pro „Celkovou rekonstrukci, modernizaci a rozšíření ZSŽ Plzeň“, dokončení a příprava projektové dokumentace, získání platného stavebního povolení a podání žádosti na SFŽP - MŽP ČR o 12 milionovou dotaci z evropských fondů.

Mezi akce s největším mediálním ohlasem patří, krom výstavy „30 let v Plzni pro zvířata i pro lidi“, rozhovor s Lucií Výbornou, záchrana a adopce čapích mláďat a mláďat dudka chocholatého.

I v roce 2023 nám pomáhalo přes dvě stovky příznivců a podporovatelů naší činnosti, za což jim patří náš obrovský dík. Vážíme si této pomoci, jelikož bez ní by to, co se povedlo a je z větší části obsahem této zprávy, nebylo! Děkujeme!

PROVOZ ZÁCHRANNÉ STANICE ŽIVOČICHŮ PLZEŇ

Působnost stanice v rámci Národní sítě stanic

Spádová oblast v rámci NSS - Plzeň, Nýřany, Kralovice, Domažlice, Horšovský Týn.

Sídlo stanice, jméno vedoucího stanice, aktuální kontakty na stanici

DES OP - Záchranná stanice živočichů Plzeň
Zábělská 1512/75, 312 00 Plzeň, ČR

e-mail: ptactvo@desop.cz

www.desop.cz

Vedoucí stanice: Karel Makoň – předseda DES OP (mobil. 777 145 960)

Přidružené stanice, odběrná místa, spolupracovníci

- jedno odběrné místo je nárazově řešeno přes kolegu a našeho člena Kamila Forsta ve Staňkově (pro oblast Domažlicka); jedna voliéra a jeden box pro mimořádné případy,
- odběrné místo Kožlany pro oblast Plzeň–sever (Kralovicko) - řešeno přes kolegu a našeho člena Jiřího Segeče; dvě komorové voliéry s obslužnou uličkou a zázemím. V roce 2023 komplex rozšířen o další dvě drátěné voliéry z hliníkové konstrukce.
- herpetologie a obojživelníci - Jiřina Hepová - kompletní zázemí v osobním vlastnictví,
- líheň externě - Vlastimil Voráček (Roupov),
- odchov veverek - Olga Štěpánková
- odchov ptáčat - Bohuslav Ježdík

- zvířata domácí a exotická - síť chovatelů a specialistů na danou problematiku chovu, manželé Tereza a Martin Pelikánovi (Plzeň),
- od listopadu 2021 agenda nalezených a opuštěných zvířat na území města Plzně po vzájemné dohodě předána Městské policii Plzeň a Útulku pro opuštěná zvířata Plzeň,
- netopýři - konzultace, metodické vedení, odchovy, ošetření, péče - Dita Weinfurtová ČESON, nově pak paní Irena Kotzauerová, Rochlov (PS).

Zajištění veterinární péče

Hlavní veterinární servis (smlouva a otevřený účet)

Veterinární klinika Vedilab, spol. s r.o.

pod vedením MVDr. Petra Böhma

Pod Vrchem 51, 312 00 Plzeň

V mimořádných případech spolupráce i se všemi ostatními veterinárními klinikami a specializovanými veterináři, včetně KVS.

Stručný popis stanice, roční kapacita

Rozletová voliéra:

1 x malá 2 x 9 x 2 m

1 x velká 9 x 15 x 3 m (voliéra pro vodní ptáky)

Komory pro ptáky:

4 x dravci, sovy a velké druhy ptactva (2-3 x 3 x 2 m a 2-3 x 1,5 x 2 m)

4 x částečně expoziční (přírodní) pro menší a středně velké druhy ptactva, savce

1 x malá voliéra pro drobné ptáky

1 x voliéra pro vodní ptáky (9 x 15 m)

2 x izolační box – ošetřovna

1 x sklepní kóje na bobra, jezevce, vydru atd.

Vodní plocha:

Dvě tůňky ve voliéře pro vodní ptáky (16 m²)

Výběh pro vysokou zvěř apod.:

Lesní komplex 18 x 18 m - polesí Zábělá (Plzeň) + fixační box (4 x 3 m)

Celkové výsledky, přehled jednotlivých případů, pacienti

V roce **2023** jsme celkem zasahovali v **647 případech**, zajistili a ošetřili **1046 živočichů a 86 druhů**.

1046 živočichů	86 druhů	647 samostatných případů
488 ptáků	66 druhů	434 zásahů
451 savců	13 druhů	150 zásahů
2 plazy	2 druhů	2 zásahy
105 domácích a exotických zvířat	5 druhů	61 zásahů

Podrobnosti viz příloha – tabulka jednotlivých druhů a celková evidence pacientů r. 2023.

Adopce dvou mláďat čápa bílého 2023

Dvě čápata z Teplé – KV

13. 6. 2023 zajištěna za technické podpory profesionálních hasičů HZS KK a kolegy Pavla Olberta z Teplé, který prokázal absenci jednoho z čápích rodičů, sundána celkem dvě cca 10 dní stará mláďata. Na převozu mláďat do ZSŽ Plzeň se podíleli naši příznivci, a to Miroslav Ježior a Milan Haas. Děkuji Karlovarskému krajskému úřadu za rychlé a operativní rozhodnutí a samozřejmě profesionálním hasičům a všem kolegům za perfektní a bezchybnou akci.

ADOPCE:

Žírovice u Františkových Lázní /CH/ - CH358

23. 6. 2023 adopce (3+1) do náhradního hnízda na UHP (Bez plošiny nepřístupný betonový sloup) v obci Žírovice u Fr. Lázní. Opakované kontroly místními zpravodaji prokázaly úspěšnost vyvedení adoptivními rodiči všech mláďat mimo hnízdo.

Brod nad Tichou /TC/ - CH361

23. 6. 2023 adopce (2+1) do náhradního hnízda na naší přístupnou UHP v obci Brod nad Tichou. Opakovaná náhodná kontrola lokality prokázala úspěšnost vyvedení adoptivními rodiči všech mláďat mimo hnízdo.

Bohužel však námi adoptované mládě s kroužkem CH361 bylo nalezeno 12. 8. 2023 jako čerstvě uhynulé pod dráty el. vedení v Maďarsku oblasti Bösárkány, Přesně 407 km od hnízda a 50 dní po kroužkování a adopci (23. 6. 2023).

Záchranná akce (adopce) mláďat dudka obecného

Dne 31. 5. 2023 při fotografování náhodný nálezní dutiny se čtyřmi mláďaty dudka chocholatého ležící vletovým otvorem k zemi ve zlomené větvi vrby křehké. Původní atypická dutina ve výšce cca 12 m nad zemí ve vrbě křehké. Mláďata nálezcem zajištěna a se souhlasem ZSŽ Plzeň předána do dočasné péče soukromému chovateli Antonínu Holnovi (Plzeň), který se o mláďata staral do doby, než byla vybrána náhradní vhodná hnízda s mláďaty k jejich adopci. V průběhu odchovu jedno ze čtyř mláďat uhynulo, zbývajících 3 byla následně úspěšně adoptována.

Jedno mládě (K427456 KM) adoptované do náhradního hnízda, hnízdícího páru u Rakovníku, hnízdní budky ČSO Praha (RNDr. Lukáš Viktora). Adopce (6+1) dne 6. 6. 2023 lokalita Stroupeč u Žízelic (Žatec). Kontrola budky po prvním hnízdění prokázala, že mládě bylo pravděpodobně vyvedeno s ostatními mláděty.

Druhé a třetí mládě adopce 6. 6. 2023 na hnízdní lokality do jižních Čech. Spolupráce RNDr. Jaroslav Cepák a RNDr. Jan Ševčík.

Adopce R. Košanová, J. Cepák

- K597160 - přiloženo do hnízdní budky k 5 pull. lokalita Majdalena - úspěšně vyveden
- K497161 - přiloženo do přirozené hnízdní dutiny (třešeň) - Žíteč - úspěšně vyveden

Odebrání poraněného mláděte čápa bílého z hnízda ve Staňkově /DO/

Hnízdo sledováno webovou kamerou, přičemž v sobotu 3. 6. 2023 nám správce systému nahlásil poranění jednoho ze dvou cca 10 dní starých mláďat, které mělo na pravé pánevní končetině výrazný otok. Poranění způsobeno zaškrcením pravé končetiny cizím tělesem těsně nad patním kloubem. I když otok končetiny nevypadal nejlépe, vyhodnotil kolega Radek Zeman, zasahující na místě, po konzultaci s veterinářem a ošetření mláděte na hnízdě situaci tak, že mládě na hnízdě rodičům ponechal.

14. 6. 2023 jsme se pak s kolegy Milošem Paiskerem a Kamilem Forstem při kontrole hnízda a kroužkování mláďat zjistili, že zdravotní stav mláděte se zaškrcenou nohou se nezlepšil a došlo k celkové nekróze poraněného pahýlu. Na základě zjištění bylo mládě z hnízda sundáno a na veterinární klinice následně utraceno.

Odchyt jestřába lesního v hale

Plzeň – Bílá Hora, velkoobchod M.A.T. /PM/

Dne 13. 6. 2023 odchyt dospělého samce jestřába lesního, zalétlého do průmyslového skladu zboží velkoobchodu M.A.T. GROUP. s.r.o. Plzeň – Bílá Hora. Dravec musel být odchycen do speciální odchytové pasti na holuba. Odchyt trval cca 4 hodiny a následně byl pták okroužkován a vypuštěn na lokalitě.

Odchyt krahujce obecného ve skladové hale

Cerhovice, ROLINE INTERNATIONALE SPEDITION, s.r.o. /RO/

Čtvrtek 7. 9. 2023 odchyt samice krahujce obecného, zalétlé do prázdné skladové haly průmyslového objektu v Cerhovicích. Akce realizována po domluvě s místně příslušnou ZSŽ Rokycany (P. Moulis). Dravec odchycen, okroužkován a vypuštěn na lokalitě.

Na fotografiích: David Martinovský, Pavel Steinbach a Hana Makořová ml. + zaměstnanci firmy ROLINE INTERNATIONALE SPEDITION, s.r.o.

Netopýři v pokoji 212 v hotelu Slovan Plzeň – střed, Smetanovy sady /PM/

Dne 11. 9. 2023 zajištěno v hotelovém pokoji číslo 212 hotelu Slovan v Plzni celkem 267 netopýřů hvízdavých. Transfer si vyžádal demontáž nábytku a interiéru pokoje a krom 256 živých exemplářů zajištěno i 11 netopýřů uhynulých či zraněných při odchytu a vyprošťování zpoza prostor vestavěné skříně v chodbě pokoje.

Divoké kachny v Plzni /PM/

Plzeňský Casanova anebo možná Žofré

Nespočet telefonátů upozorňujících na tokající páry kachen divokých, rozestých po celé Plzni. Oznámení typu: „Dobrý den, u nás na parkovišti, trávníku či před domem je kachna s kačerem a kačer kulhá, má zlomenou nohu“, hlásili v průběhu jara 2023 volající několikrát denně. Jednou byl na parkovišti před Kauflandem na Roudné, pak v Mlýnské strouze, pak zase na náplavce na Radbuze, pod Lochotínskou lávkou na Mži, v Doubravce u Rokycanské třídy, a dokonce i před nákupním centrem Luna na Borech. Zatímco samice kachny divoké je vždy jiná, zamilovaný samec, který se jí dvoří, je vždy jeden! Alespoň já si tedy neumím představit, že by samců kachny divoké se zlomenou a špatně srostlou nohou, stejně jako měl v Angelice Žofré, bylo v Plzni více!

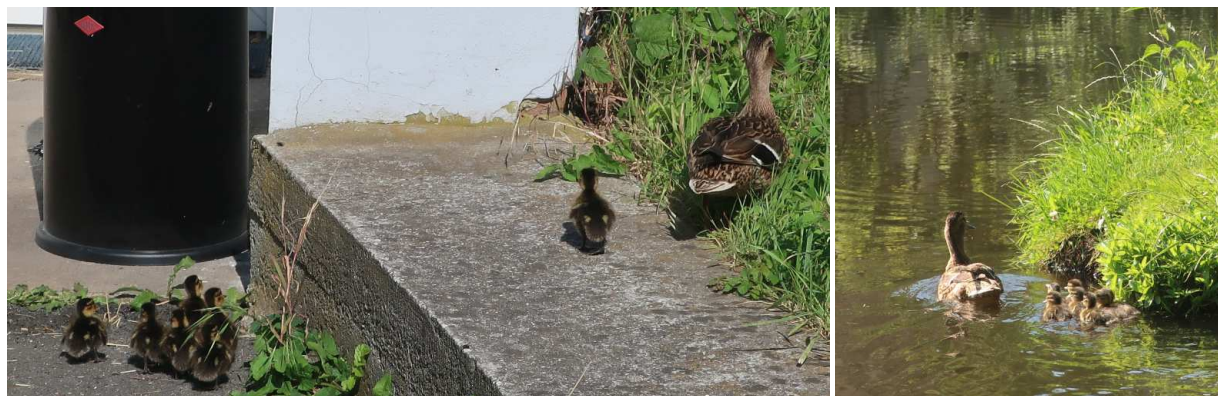
Kachna divoká na Paláci Ehrlich, Plzeň – střed /PM/

Na střeše devítipatrové budovy Paláce Ehrlich i v roce 2023 sedí na hnízdě samice kachny divoké, která už má sneseno. Kolik mláďat se jí vylíhne, je otázka, ale pravdou zůstává, že na střeše jedné z nejvyšších budov místní zástavby sedí již podruhé.

Odchyt samice s mláďaty v areálu ŠKODA a.s. /PM/

Dne 15. 6. 2023 odchyt samice kachny divoké s celkem sedmi čerstvě vylíhnutými mláďaty přímo v průmyslovém areálu u první brány plzeňské ŠKODOVKY. Samice okroužkována, a i s mláďaty převezena na ř. Mži k Lochotínské lávce.

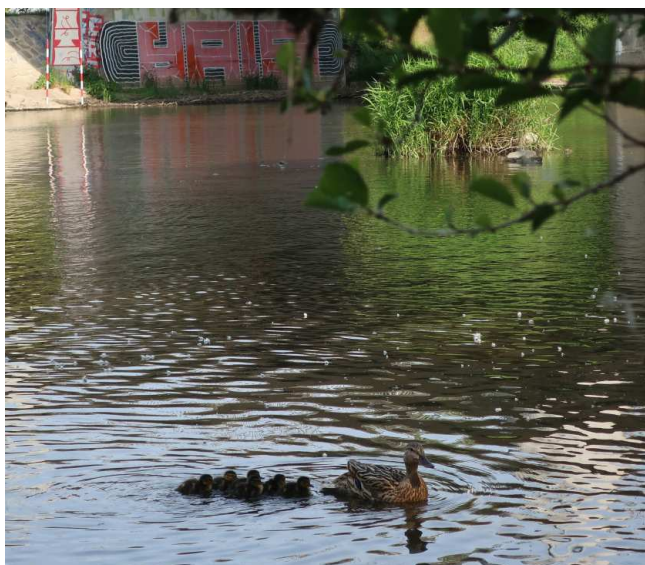

Kachny ze ZSŽ Plzeň

Jedna starší samice kachny divoké „nabouraná autem“ původně s poraněným okem a jedno malé zbloudilé mládě z Pařížské ulice: mládě se k poraněné samici ochotně v naší voliéře pro vodní ptáky zhruba po jednom měsíci přidalo, a tak jsme je 18. 6. 2023 okroužkovali a vypustili na ř. Berounku pod jezem u Bukovecké papírny.

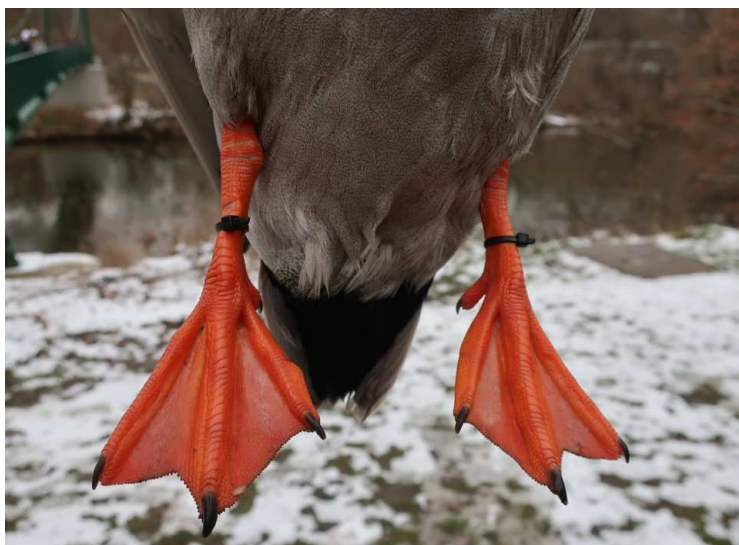
Přesun samice kachny divoké se šesti mlád'aty z Bor do Doudlevec /PM/

2. 6. 2023 přesun samice se šesti čerstvě vylíhnutými mlád'aty z chodníku u parku náměstí Českých bratří u finančního úřadu na řeku Radbuzu pod jez do Doudlevec k vodárně.

Kačer kachny divoké s plastovými zdrhovacími páskami na nohách Plzeň – Doubravka, ř. Berounka /PM/

V neděli 21. 1. 2023 kolega David Martinovský odchytil na řece Berounce pod lávkou pro pěší od kostela svatého Jiří na Pecihrádek v Plzni-Doubravce již delší dobu pozorovaného samce kachny divoké se zaškracenými pánevními končetinami černými plastovými zdrhovacími páskami. Kačer ošetřen na místě, okroužkován a vypuštěn zpět na řeku.

Srnčí zvěř ve městě

Srnc sražený o plot po silvestrovské noci

Plzeň – Roudná /PM/

Dne 1. 1. 2023 vyjíždíme k prvnímu případu roku 2023. Silvestrovskou zábavou vyplašený a dezorientovaný srnc byl nalezen nehybný s fatálním poraněním páteře v zahrádkářské kolonii v Plzni na Roudné, nedaleko ř. Mže. Zvíře s těžkým traumatem hlavy a páteře muselo být nakonec utraceno. Ani zdaleka se nejedná o ojedinělý případ a následky zábavné pyrotechniky, rachejtlí a silvestrovského běsnění.

Srna v zahradách

Plzeň – Slovany, Motýlí ulice /PM/

Další zbloudilý kus srnčí zvěře jsme hledali v zahrádkářské kolonii v Plzni na Slovanech v Motýlí ulici. Zde byla srna opakovaně pozorována jak zahrádkáři, tak lidmi ze sousedních obytných domů. Zvíře však nebylo nalezeno a pravděpodobně se samo z objektu dostalo a našlo cestu ven.

Zmatený srnc mezi silničními ploty dvoupruhové silnice

Plzeň – Třemošná, silnice č. 1/27 /PM/

Dospělý srnc mezi ochrannými ploty - silnice první třídy I/27 v úseku mezi Plzní a Třemošnou. V neděli 22. 1. 2023 opakovaně hlášen pohyb zmateného srnce, pohybujícího se mezi ploty, a hlavně u pravého jízdního pruhu vozovky na výjezdu z Plzně. Rychle se pohybující zvíře na frekventované silnici ohrožovalo bezpečnost silničního provozu a dostat ho bezpečně mimo komunikaci si podařilo asi až po 15 minutách díky spolupráci s náhodnými návštěvníky sousední lokality. Otevřenými únikovými vraty ve spodní části oplocení srnc vyběhl bez újmy rovnou do lesa.

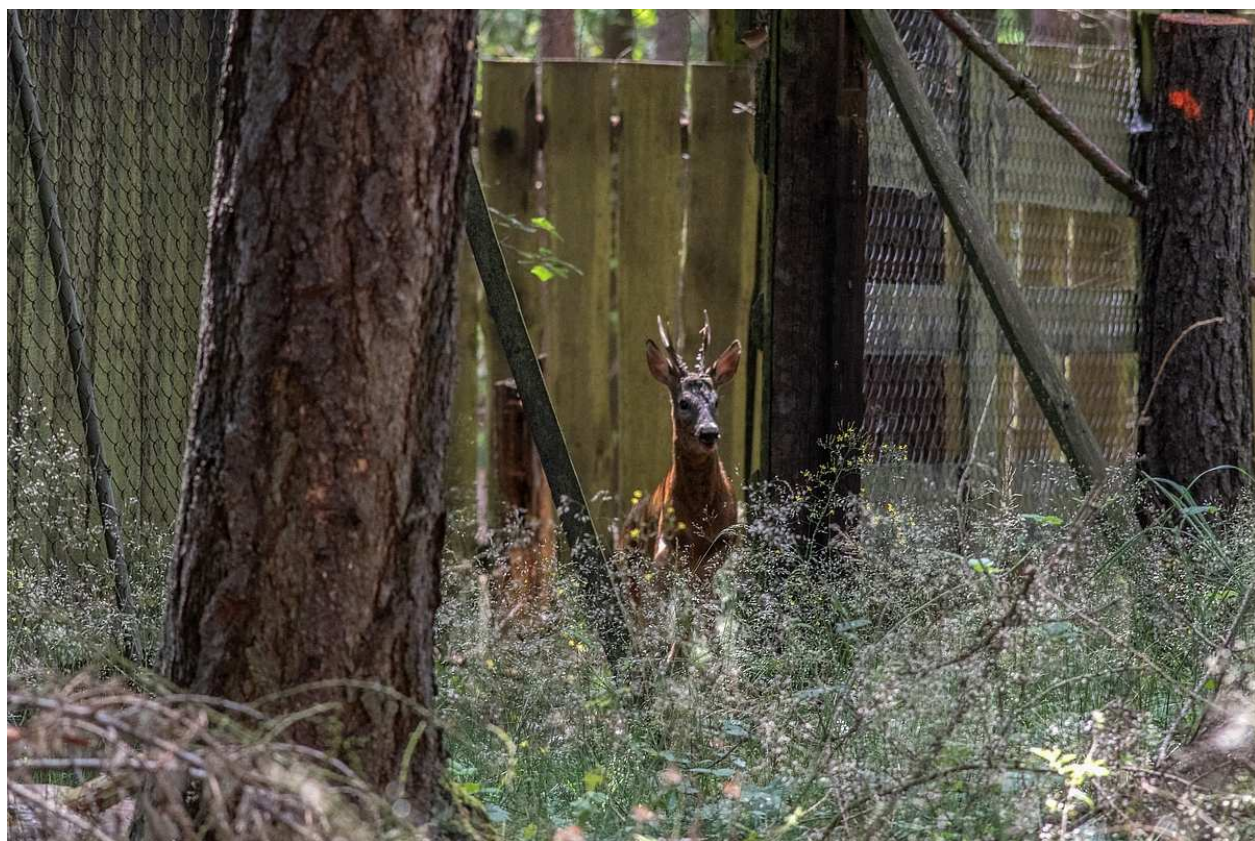
Srnc v DEPU

Plzeň – Doudlevice, Cukrovarská ul. /PM/

Ve středu 21. 6. 2023 dopoledne krátce před 12. hodinou máme hlášený záchyt dospělého srnce, uvězněného za trup a zadní běhy v kovové brance oplocení areálu DEPO v Plzni-Doudlevcích.

Duchapřítomnost oznamovatelů a svědků celé události v kombinaci s rychlým a profesionálním zásahem kolegy Petra Kokošky od Městské policie Plzeň zachránila i dalšímu do města zaběhlému srnci život.

Zvíře bylo do několika minut vyproštěno a převezeno do našeho lesního komplexu v polesí Zábělá. Po krátké rekonvalescenci téhož dne po domluvě s orgánem myslivosti srnec z naší ohrady a boxu vypuštěn.

Odchyt srny v prodejně stavebnin na Nové Hospodě Plzeň – Nová Hospoda /PM/

Dne 3. 10. 2023 další společná odchyťová akce se strážníky z odchyťové skupiny 411 Městské policie Plzeň. Zvíře, zatoulané do oploceného areálu mezi dvěma frekventovanými komunikacemi v husté zástavbě, muselo být odchyceno do speciální sítě a převezeno mimo město. Převoz srny na maják do sousedního lesa u Nové Hospody byl korunován úspěšným vypuštěním zvířete.

Asistence městské policii u případu sražení zvěře

Plzeň–Letná, Doubravecká ul. /PM/

Srnec po střetu s automobilem 28. 10. 2023 a těžkým traumatem páteře, nehybný na zadní běhy, otřes mozku, vnitřní poranění. Zvíře zajištěno a utraceno na nehonebním pozemku silniční komunikace, Doubravecká ulice, levý břeh řeky Úslavy, mezi ploty průmyslových objektů u krajnice. Zvíře na žádost přítomné hlídky městských strážníků vyšetřeno na místě, utraceno a předáno výjezdové skupině Městské policie Plzeň 411 k likvidaci kadaveru.

Užovka hladká v chodbě rodinného domu za dřevěným obložením Hromnice u Plzně /PS/

Tři dny od 28. 10. až 30. 10. 2023 trval odchyt užovky hladké, zdržující se v uzavřené chodbě rodinného domu v obci Hromnice na Plzni-severu. Zvíře se do domu dostalo ze sousední zahradní skalky po otevření vstupních dveří, kdy se prokazatelně vyhřívalo na prahu u černých dveří exponovaných na jižní stranu objektu. Než majitelka domu stihla v úleku 28. 10. 2023 zareagovat, ukryla se užovka nepatrnou štěrbinou za dřevěné obložení stěn chodby a tři dny trvalo, než z úkrytu vylezla a podařilo se jí odchytit. Plaz jsme si převzali a vypustili na náhradní lokalitu Plzeň–Bukovec, Chlumeck (násyp bývalé železniční tratě na Prahu)

Ještěrka uvězněná v díře barelu na rajčata

Vejprnice /PS/

18. 6. 2023 přivezl manželský pár z Vejprnic k nám do ZSŽ modrý plastový barel s dírami ve dně. Původně improvizovaný květník na sazenice rajčat, nově pak past, do které se svým tělem zaklínila samice ještěrky obecné. Znáte to všichni. „Trochu jste přibráli a už se neprotáhnete tam, kde jste předtím v pohodě prolezli“. Naštěstí společnými silami se nám podařilo ještěrku z díry vystříhat a vrátit pak zpět na lokalitu nálezů, odkud ji nálezci a zároveň zachránci přivezli.

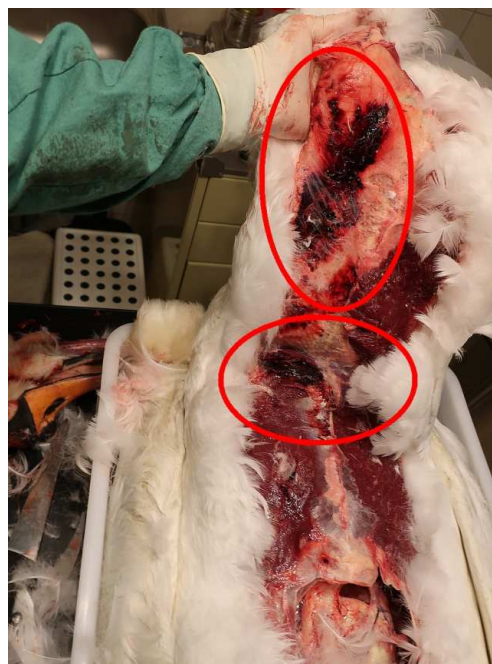

Úhyn známé samice labutě velké na Sytenském rybníku Sytno, Sytenský rybník /TC/

V pátek 30. 8. 2013 jsme ji odchytily na Sytenském rybníku, tehdy už jako minimálně tříletou hnízdicí samici s ornitologickým kroužkem LB 8837 a čtyřmi mláďaty.

Ještě ve středu 1. 3. 2023 ji místní viděli v páru se samcem na ostrůvku uprostřed rybníka. Druhý den ráno (2. 3. 2023) našli Trudy (jak labuť místní pojmenovali) ležet uhynulou na břehu.

Následná pitva prokázala trauma hlavy s rozsáhlým hematodem a vnitřním krvácením. Labuť byla ve velmi dobrém výživném stavu, vaječníky připravené na blížící se hnízdní sezónu, labuť ve výborné kondici. Už na první pohled u ozobí a kořene zobáku bylo patrné, že labuť podlehlá devastačním zraněním po nárazu na nedaleké dráty el. vedení.

Labuťák „Trenér“ nás opět vyškolil Plzeň, ř. Radbuza /PM/

Celkem tři týdny jsme se snažili odchytit a přesunout konfliktní labutí pár hnízdící u loděnice na řece Radbuze v Plzni. Ostražitá a kroužkovaná samice od agresivního labuťáka, napadajícího místní rychlostní kanoisty, se však nedala chytit, a tak jediným výsledkem bylo, že labutí samec (Trenér) dostal na krk speciální celosvětově užívanou ornitologickou značku, takzvaný krční límec B-110. Ten mu byl nasazen 15. 3. 2023 a od té doby budí rozruch a vášně zejména laické veřejnosti. Přesun labutího páru se v roce 2023 nezdařil, jelikož na jednom ze svých tří postavených hnízd začal pár záhy hnízdit a samice snášet vejce.

Ve finále se z minimálně pěti snesených vajec v měsíci dubnu nic nevyklíhlo a postupně je labutí pár v důsledku častého rušení a pravděpodobně i neoplození rozšlapal jako pukavce. Dne 21. 5. 2023 byly při kontrole hnízda nalezeny již pouze zapáchající zbytky skořápek. Labutí pár se v sezení na vejcích střídal od 1. 4. (5. 4.) 2023 a seděl až do 21. 5. 2023, což bylo kolem 50 dní.

Podezřelý úhyn bobra evropského Hošťka, přítok do Kateřinského potoka /TC/

V pátek 14. 4. 2023 nahlásil kolega Petr Luncar z Hošťky podezřelý nález uhynulého bobra evropského na potoce pod Hošťkou. Zvíře leželo už několik dní kousek od posedu a na zádech mělo viditelnou díru.

V sobotu 15. 4. 2023 za účasti oznamovatele proběhla kontrola lokality a pitva uhynulého zvířete. Podle okolností zjištěných na místě se jednalo o samce, který pravděpodobně podlehl fatálním zraněním (pokousání) ze zápasu s jiným bobřím samcem při obhajování teritoria.

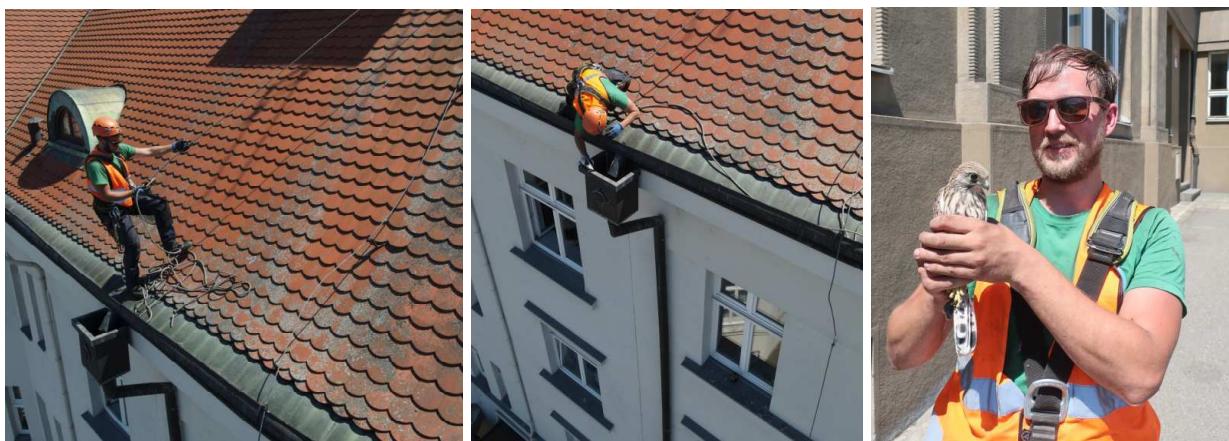

Kadaver ponechán na místě k dalšímu zpracování mrchožroutům a přírodě.

Dvě poštolky zapadlé do okapového svodu **Plzeň, obytný dům U Prazdroje /PM/**

Dne 29. 6. 2023 dvě ze čtyř čerstvě vyvedených mláďat poštolky obecné, učících se létat, spadla do měděné schránky (sběrače) u okapu a nemohla se dostat z této civilizační pasti ven (to samé jsme u úplně stejného sběrače a na stejné budově řešili i v roce 2022, kdy k zásahu vyjížděli navíc i profesionální hasiči HZS PK s hasičským žebříkem). Škrábání mladých poštolek zaslechli nájemníci domu, po jejich oznámení zajistil člen DES OP a kolega Martin Pelikán operativně profesionálního lezce Patrika Homolu. Zhruba po dvou hodinách od nahlášení případu byly obě dvě poštolky mimo nebezpečí a ohrožení života z okapového sběrače venku.

Zatímco jedno mládě Patrik z lapače vyprostil a bylo následně převezeno do ZSŽ, druhé se posunulo okapovým svodem přes okapová kolena až na spodní střechní zděného přístavku, odkud se vrátilo k rodičům na střechní.

Mládě kalouse ušatého

Psychiatrická léčebna Dobřany /PJ/

Psychiatrická léčebna Dobřany, scéna jak z „Popelky“, jen místo Libušky Šafránkové v koruně smrku opět MUDr. Hana Makoňová. Skoro by se chtělo říci: „Pojď dolů!“, „Pojď ty nahoru!“ Tady byla Hanka na smrku ale z úplně jiného důvodu než ve známé pohádce.

Dne 14. 5. 2023 zbytečně sebrané a do ZSŽ Plzeň donesené mládě kalouse ušatého nalezené v parku Psychiatrické léčebny Dobřany. Mládě nalezeno jako vyvedené mimo hnízdo na zemi pod korunami vzrostlých stromů. V podvečer 15. 5. 2023 vráceno do koruny jehličnatého stromu zpět rodičům na lokalitu nálezu.

Oběšený drozd

Plzeň - Bory, Borská přehrada (v. n. České údolí) /PM/

Další oběť nezodpovědně pohozeného rybářského vlasce v přírodě. Tentokrát nález kolegy Davida Martinovského ze dne 12. 4. 2023 v křoví u Borské přehrady. Oběšený drozd zpěvný na tenkém rybářském vlasci zachycený v křoví.

Neuvěřitelný příběh labutího páru z osady

Pila u Trhanova /DO/

V sobotu 20. 5. 2023 výjezd naší odchytové skupiny k případu hlášeného strojevůdce lokálního vlaku na železniční trati z Domažlice - Bělá nad Radbuzou. V úseku železniční vlakové zastávky Pila u Trhanova hlásí strojevůdce střet s labutím párem a jeho sedmi asi týden starými mláděty. Samec po střetu s vlakovou soupravou má otřes mozku a komplikovanou, tříštivou frakturu pravého křídla v těle. Samice potlučená, ale bez nálezu a sedm mláďat bez úrazu. Odchytil Radek Zeman za účasti profesionálních hasičů IZS Domažlice. Celý pár i s mláděty téhož den převezen do ZSŽ Plzeň, kde byl samec veterinárním lékařem vyšetřen, ošetřen a křídlo mu bylo amputováno. Samec po dvou dnech ve voliře v ZSŽ Plzeň uhynul na následky poranění, samice se 7 mláďaty vypuštěna na ř. Klabavu v úseku přítoku do Klabavské přehrady. Na klabavské přehradě následně kroužkována a samicí odchována celkem čtyři mláďata do stavu vzletnosti.

Následně v pondělí 25. 9. 2023 krátce po poledni hlásí řidička jedoucí z Plzně do Prahy nález uhynulé labutě na dálničním mostu přes řeku Klabavu nedaleko Rokycan. Podle záznamu z kamer dálniční správy přistála zcela nečekaně labuť na silničním mostě, přičemž během několika málo vteřin ji v hustém provozu srazilo bílé SUV. Jak mi potvrdili lidé od Správy a údržby dálnic ze Svojkovic, labuť po střetu s autem ještě pár vteřin žila a snažila se posunout, ale následně rozsáhlému vnitřnímu poranění podlehla a zůstala ležet u středového pruhu. A to byl definitivní konec labutího páru z osady Pila u Trhanova na Domažlicku, kdy samec uhynul na následky střetu s vlakem a samice s automobilem na dálnici.

Labutí smolařka LA 1621 z Plzně

Tisková zpráva DES OP ZSŽ Plzeň ze dne 4.9.2023

Nemám rád polidšťování divokých zvířat. Nesnáším, když jim lidé dávají své lidské vlastnosti, ale příběh této labutí samice se jinak než „Smolařka“ nazvat nedá.

Labuť, o které budu psát, většina z vás už zná.

Vylíhla se v roce 2017 na rybníku Košinář, který je součástí plzeňské Bolevecké kaskády a atraktivní rekreační oblasti v Plzni.

Zhruba ve čtvrtém roce života (pohlavní dospělosti r. 2020) zahnízdila se svým prvním labutím partnerem, tehdy vdovcem z nedalekého rybníka Nováček. Sotva dostavěli hnízdo a samice měla snášet, tak se samec při přeletu zabil nárazem do drátů el. vedení. Ten rok už samozřejmě nehnízdila.

Mladičká vdova si tak na další hnízdní sezónu 2021 přivedla na rybník Nováček labuťáka jiného, a to mládě z roku 2018 a Červeného rybníka u Jivjan (DO). Nedostatek vhodného hnízdního materiálu a nestabilní výška vodní hladiny měla za následek, že ze dvou narychlo snesených vajec do chatrného, a navíc vyplaveného hnízda ve větvích plazivé vrby se vylíhlo pouze jedno mládě, které po deseti dnech od vylíhnutí záhadně zmizelo.

A to už se dostáváme do roku 2022, kdy labutí pár se snaží zahnízdit na Třemošenském rybníku pod Nováčkem. Než to stihne, tak se samice chytne na pytláckou rybářskou nástrahu a roztrhne si jícen.

Pohotový a perfektní zásah MUDr. Hany Makoňové jí zachrání život, ale v tomto roce už nezahnízdí a se samcem se zdržuje střídavě jak v Plzni, tak na Vltavě v Praze.

A tak relativně první úspěšné hnízdění přichází až letos v roce 2023. Pár zahnízdí na Třemošenském rybníku, společně vysedí pět labutích mláďat a oba rodiče je z důvodu nedostatku potravy vodí po kaskádě od Kameňáku až po Šídlovák tam a zpět.

I přesto 13. 8. 2023 kroužkujeme na rybníku Nováček celkem čtyři mláďata a odečítáme kroužky obou rodičů.

Ve čtvrtek 31. 8. 2023 však hlásí paní Jana Jiroutová z Plzně na linku hasičů nález poraněné labutí samice na Třemošenském rybníku. Operační středisko HZS PK případ okamžitě předává k nám na záchrannou stanici a za necelých dvacet minut odchytávám s paní Janou Jiroutovou (viz. foto) totálně zdecimovanou, vyčerpanou, apatickou a poraněnou labutí samici s číslem kroužku LA 1621.

Labuť převážím na veterinární vyšetření na kliniku Vedilab a následně do ZSŽ Plzeň. Prognóza je nejistá, zdravotní stav kritický, ale upřímně, nemám sílu ji utratit, co kdyby náhodou.

Happyend se však nekonal, třetí den labutí samice zranění podlehla a uhynula.

Pitva prokázala to, co jsme si mysleli. Trauma hlavy a páteře, úraz, napadení velkou šelmou.

Když už se labuť pitvala, zajímal nás i její loni odoperovaný a tolik diskutovaný tržený jícen. Bylo hodně těžké najít místo, kde byl jícen sešitý a sedmicentimetrová jizvička

v podobě tenkého proužku na jícnu nebyla pořádně ani vidět. To je prostě ta obrovská hojivost divokých zvířat a velmi dobře odvedená práce MUDr. Hany Makoňové.

Labutí samec vdovec po smolařce zůstává se čtyřmi mlád'aty na Nováčku, Třemošenském, Kamenném a Šídlovském rybníku úplně sám.

Zda to zvládne a odchová letos alespoň všechna čtyři mlád'ata, je ve hvězdách, jelikož podle místních kolegů je tlak ze strany pohybu lidí a volně pobíhajících psů na této lokalitě bohužel hodně extrémní, na Nováčku není žádná potrava („vodní tráva“) a zatímco na sociálních sítích přecitlivělá veřejnost řeší nepodstatné nesmysly, tak tohle ve své podstatě nikoho moc nezajímá!

Přitom ani zdaleka se letos nejedná na této lokalitě o první případ. Dne 28. 7. 2023 zajistili kolegové z Městské policie Plzeň na Malém Boleváku jedno ze šesti labutích mlád'at.

Poměrně už větší mládě bylo hlídkou přivezeno do ZSŽ Plzeň ještě živé, a to s četnými traumaty trupu a páteře. Čelisti opravdu velké šelmy jí doslova rozdrtily trup za živa na kaši, zvíře nemělo šanci na přežití.

Dnes na Boleváku má labutí pár už jen čtyři mlád'ata. Co se stalo s tím pátým, nikdo neví, ale je pravda, že hodně lidí nám i policii hlásí, že byli svědky toho, jak volně pobíhající psi labutě atakují a honí. Nevím přesně, jaká jsou pravidla v návštěvním řádu městské rekreační oblasti pro volný pohyb psů, ale vím docela jistě, že je to vše zase jen zbytečný důsledek lidské bezohlednosti, sobeckosti a hlouposti.

Noční odchyt labutě velké s rybářským vlascem na noze **Dobřany /PJ/**

Úspěšná akce a noční odchyt dospělé plně létající labutě velké na ř. Radbuze v Dobřanech. Dne 9. 12. 2023 Gabriela Černá a David Martinovský odchyt na pečivo za pomoci halogenové svítilny. Ošetřena, na místě vrácena k partnerovi na řeku Radbuze.

Kolize labutě velké na drátech el. vedení u Štáhlavic /PJ/

Dne 3. 11. 2023 dopoledne hlásí dispečink energetiků ČEZ zajištění mladé uhynulé kroužkované labutě velké nalezené pod dráty el. vedením ve Štáhlavicích. Letos jediné vyvedené mládě labutího páru z rybníka Lopata pod státním zámekem Kozel u Štáhlav bohužel nezvládlo silný vítr a svůj první let a spadlo na dráty elektrického vedení zhruba 1 km od svého rybníka. Navíc labutí mládě padlo na dráty el. vedení, tak nešťastně, že tělem propojilo dva vodiče mezi sebou a ty se při zkratu doslova přepálily a spadly na zem. Tři hodiny pak byly tři vesnice bez proudu a dvě hodiny opravovali technici ČEZ vedení mezi dvěma sloupy.

Monitoring zdravotního stavu populace vybraných druhů volně žijících živočichů

Systematický a dlouhodobý monitoring zdravotního stavu populací vybraných druhů volně žijících živočichů, pohybujících se na území města Plzně a Plzeňského kraje. Shromáždění co největšího počtu dat, identifikace a specifikace určitých rizikových skupin volně žijících živočichů. Zájmové druhy - liška obecná, kuna skalní, nutrie říční, labuť velká, holub městský (zdivočelý) a okrajově vydra říční, jezevec lesní, zajíc polní či prase divoké. V roce 2023 to byl okrajově další sběr dat ohledně výskytu ptačí chřipky v regionu. Získaná data jsou následně vyhodnocována a využívána k minimalizaci nakažových rizik. Na tomto projektu dlouhodobě spolupracujeme s MVDr. Oto Humlem, MVDr. Jitkou Humpovou, MVDr. Františkem Čadou, RNDr. Janou Bulantovou, Ph.D., MVDr. Gabrielou Lukešovou a dalšími. **Spolupráce referenční laboratoř Vedilab Plzeň (Pod Vrchem 51), Státní veterinární ústav Praha, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, VF Brno a další.**

Dva dny nad pitevním stolem ZSŽ Plzeň /PM/

- 3. 6. 2023 první pitevní den na ZSŽ Plzeň pod vedením MVDr. Jitky Humpové, MVDr. Lucie Dvořákové a MVDr. Petry Vojčkové. V průběhu pěti hodin vypitváno celkem 20 našich uhynulých zvířecích pacientů, nastřádaných za první pololetí roku 2023. **Dále se účastnily MUDr. Hana Makoňová, Mgr. Magdalena Berkovská, Marcela Stoklasová, Natálie Crčková, Anna Karlíková a Hanina Makoňová.**

- 12. 8. 2023 druhý pitevní den opět pod vedením MVDr. Jitky Humpové, MVDr. Lucie Dvořákové a MVDr. Petry Vojčkové na ZSŽ Plzeň. Tentokrát v průběhu sedmi hodin

vypitváno celkem 27 našich uhynulých zvířecích pacientů, nastřádaných za hlavní sezónu roku 2023. *Dále se účastnily MUDr. Hana Makoňová, Marcela Stoklasová a Hanina Makoňová.*

Regulace nepůvodního druhu nutrií říčních, Plzeň /PM/

- 2. 3. 2023 odchyt nutrií v Plzni na ř. Radbuze u NC Plaza. Celkem odchyceno **17** nutrií říčních (**3x samec, 14x samice**) ve věku +1 rok. Zvířata předána do registrovaného chovu v zajetí.

- 30. 8. 2023 odchyt starého, poraněného samce nutrie říční, realizovaný na žádost Městské policie Plzeň a SVS MP v Plzni na vodní ploše Mlýnská strouha. Zvíře předáno na veterinární vyšetření na SVÚ Praha.

Odchov mláděte husy velké H. Makoňová ml.

Zbytečně donesené (dovezené) čerstvě vylíhnuté a pravděpodobně zatoulané či vyrušené mládě husy velké přijaté 18. 4. 2023 z Blatné /ST/. Umělý odchov Hany Makoňové ml., bohužel těžký imprinting a v případě husy nevypustitelné zvíře.

Sokol na drátě má plašit holuby

Plzeň – Vinice /PM/

Plastová atrapa sokola stěhovavého, volně se pohybující po struně natažené mezi dvěma výtahovými šachtami na panelovém domě v sídlišti na Vinicích, zmátla kolemjdoucího, který nám hned telefonoval. Nález dravce zachyceného na drátě jsem jel raději 4. 4. 2023 prověřit i já a musím přiznat, že se jednalo o věrnou napodobeninu dospělého sokola, který měl svou přítomností a pohybem z jedné strany na druhou plašit městské holuby.

Další zajímavé případy a zásahy 2023:

- 6. 5. 2023 **kalous ušatý** – Borský park Plzeň – spadlé mládě vrácené na strom
- 8. 5. 2023 **ještěrka „z vánočního stromečku 2022“** – Bučí, vypuštěna do přírody
- 3. 6. 2023 odborný posudek pro Policii ČR ve věci hlášeného nálezů dvou uhynulých exemplářů **bobra evropského** na ř. Berounce.
- 6. 9. 2023 nález el. proudem zabitého uhynulého **výra velkého** na lokalitě Kožlany. Mladý výr námi kroužkovaný téhož roku na lokalitě Kožlany cca 5 km od místa, kde se vylíhl.
- 29. 10. 2023 **vydra říční** – autem sražený uhynulý potulný samec zajištěný po dohodě se ZSŽ Rokycany v obci Litohlavy na Rokycansku. Zvíře vypitváno a předáno na další vyšetření.

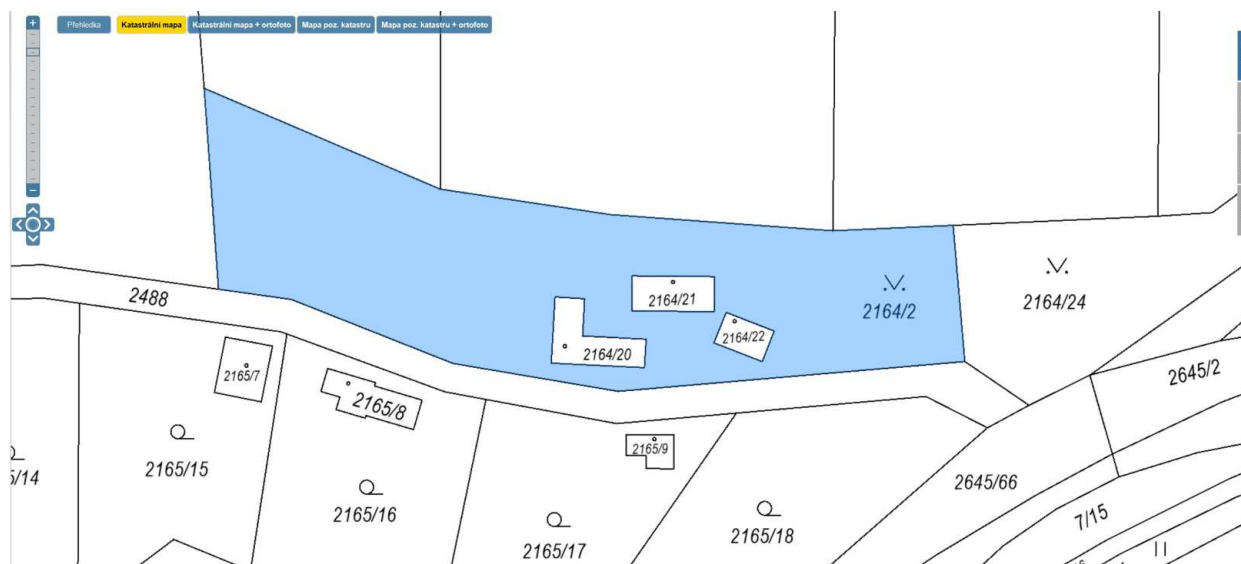
Posílení a údržba technického vybavení a zázemí ZSŽ

Příprava a realizace

„Celkové rekonstrukce, modernizace a rozšíření ZSŽ Plzeň“

➤ Pozemek pod ZSŽ jednohlasně darován DES OP

Pokračování v realizaci cíle z roku 2022, kdy na žádost DES OP a na doporučení Rady města Plzně schválilo jednomyslně Zastupitelstvo města Plzně dne 9. 5. 2022 uzavření darovací smlouvy mezi městem Plzní a Dobrovolným ekologickým spolkem – ochrana ptactva na převod parcely č. 2164/2 v katastru Plzeň – Doubravka o rozloze 1352 m² v celkové, soudním znalcem odhadnuté, ceně 1 881 500 Kč – tedy pozemku, jehož část do té doby město DES OP pronajímalo pro provoz Záchrané stanice živočichů Plzeň. Nově byl tento pozemek rozšířen, darován a určen pro realizaci projektu rekonstrukce, modernizace a rozšíření záchrané stanice živočichů se závaznými podmínkami na 20 let. ***Děkujeme zastupitelům města Plzně, jeho úřadům a institucím za bezplatné darování pozemku. Velice si vážíme této podpory a je to pro nás zároveň obrovský závazek akci zrealizovat.***

➤ Komplettní geodetické zaměření pozemku

Leden – únor 2023 komplettní geodetické zaměření pozemku, včetně všech staveb, dřevin a výškových bodů terénu.

➤ Odkoupení části pozemku od souseda p. V. Ulče

V průběhu měsíce dubna 2023 odkoupena část pozemku parcelní číslo 2160/4 o výměře 97 m² z důvodu možnosti bezpečného zakotvení nového oplocení areálu. Celkem 97 m² odkoupeno za dohodnutou tržní cenu 30 000 Kč.

➤ Projektová dokumentace

Projektovou dokumentaci pro nás začal od poloviny roku 2022 zpracovávat mladý projektant Bc. David Vondrovic, přičemž nejzásadnější část projektové přípravy pro stavební povolení a realizaci plynule přešla do roku 2023. Komplettní projekt byl dopracován v červnu 2023 Bc. Davidem Vondrovicem a paní Ing. Michaelou Kaislerovou, autorizovanou inženýrkou pro pozemní stavby, a jejím spolupracovníkem Ing. Vladimírem Obrem. ***První část projektové dokumentace finančně podpořila částkou***

25.000,- Kč NADACE NA OCHRANU ZVÍŘAT Praha, druhou část projednání projektové dokumentace podpořila částkou 100.000,- Kč NADACE ČEZ prostřednictvím aplikace EPP – Pomáhej pohybem.

➤ **Změna územního plánu**

Dalším předpokladem pro přípravu projektu realizace Celkové rekonstrukce, rozšíření a modernizace ZSŽ Plzeň byla nezbytně nutná změna územního plánu. Zastupitelstvo města Plzně z vlastního podnětu dne 12. 12. 2022 usnesením č. 430 schválilo zahájení pořizování **Změny č. 3 Územního plánu Plzeň.**

Dne 15. 6. 2023 pod usnesením č. 175 vydalo Zastupitelstvo města Plzně Změnu č. 3 Územního plánu Plzeň zkráceným postupem dle § 55a a § 55b stavebního zákona. Změna č. 3 ÚPP a úplné znění Územního plánu Plzeň po Změně č. 3 **nabýly účinnosti dne 11. 7. 2023. I v tomto případě děkujeme zastupitelům města Plzně a všem jeho institucím za operativní a rychlé jednání.**

➤ **Veřejná prezentace plánovaného záměru**

Dne 29. 3. 2023 se konala v kavárně na Americké ul. 22 naše prezentace s názvem „O zvířatech a lidech aneb 30 let ve službě“, určená především pro zastupitele města, městských obvodů, odborných komisí i pro širokou veřejnost. Za přítomnosti náměstka primátora pana Bc. Aleše Tolara a členů zastupitelstva MP paní PhDr. Kristýny Nachtmann Švédové a pana Mgr. Michala Vozobuleho hovořil pan Karel Makoň o činnosti spolku i záchranné stanice živočichů, o jejich třicetileté historii, a především o budoucnosti, spojené s plánovanou modernizací a rozšířením objektu záchranné stanice.

➤ **Příprava a projednání stavebního povolení**

Dne 25. 9. 2023 byla podána Úřadu městského obvodu Plzeň 4 – odboru stavebně právnímu a investic žádost o vydání stavebního povolení k realizaci projektu Stavební úpravy ZSŽ Plzeň.

Ve dnech 25. 9. až 2. 10. 2023 byly získávány souhlasy třetích stran - účastníků povolenáčního řízení, především fyzických osob, jejichž pozemky sousedí s plánovaným areálem stavby. Ve velké většině byly souhlasy po objasnění problematiky dány ochotně, jen v 1 případě se objevily nepříjemné problémy. Tyto souhlasy i souhlasy organizací, kterých se tento projekt dotýká, byly doplněny k žádosti o stavební povolení

a jsou jeho přílohami. Stavební povolení – Veřejnoprávní smlouva ve zkráceném režimu o umístění a provedení stavby nabyla účinnosti dne 16. 10. 2023.

➤ **Podrobný rozpočet stavby**

Zpracováván samostatně ve dvou etapách a dne 26. 10. 2023 předložila paní Eva Hrušková dokončený rozpočet na celý projekt v celkové hodnotě 21 947 470,23 Kč.

➤ **Podání projektu – žádost o dotaci MŽP ČR**

Dne 19. 10. 2023 jsme získali odborný posudek – kladné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny, Správy CHKO Český les k celému projektu.

Dne 27. 10. 2023 podala paní Ing. Simona Bejčková, zmocněnkyně pro vyřízení záležitosti dotace, kompletní žádost o dotaci necelých 12,5 mil. Kč z prostředků EU na státní fond životního prostředí – Ministerstvo životního prostředí ČR pod názvem „Stavební úpravy ZSŽ Plzeň, registrační číslo projektu CZ.05.01.06/03/23_033/0003035“.

➤ **Oslovení ministrů, podpora projektu**

V průběhu prosince 2023 jsme spolu s přáním k novému roku požádali o podporu projektu a naší žádosti přímo pana ministra životního prostředí pana Mgr. Petra Hladíka, ministra kultury a plzeňského i krajského zastupitele patriota pana Mgr. Martina Baxu a europoslance, ombudsmana zvířat a příznivce naší činnosti pana JUDr. Jiřího Pospíšila. Jsme rádi, že všichni oslovení vnímají získání potřebných finančních prostředků pro naši organizaci a další činnost jako zásadní. Děkujeme!

➤ **Příprava pozemku na rozšíření stanice**

Březen - duben 2023 - v období vegetačního klidu a v souladu s platným povolením ke kácení a přípravě pozemku na rozšíření stanice proběhlo několik samostatných akcí, spočívajících zejména v odstranění náletových dřevin a akátů.

10. 3. 2023 - kácení rizikových a přerostlých dřevin z plošiny (K. Makoň, Š. Timko, P. Steinbach)

12. 3. 2023 - rizikové kácení z lana (K. Makoň, K. Spáčil)

25. 3. 2023 - odstranění pařezů, srovnání terénu horní hranice sousedních pozemků, bagrování a vytyčení stávající el. přípojky pro skautské klubovny.

Březen 2023 - několik samostatných úklidových akcí, zejména likvidace dřevní hmoty, pařezů, masy a větví. Samostatné akce Radovi a M. Spáčilová, M. Paisker

Prosinec 2023 – stříhání výmladků akátů a náletových dřevin (M. Šedivcová, M. Berkovská)

➤ **Gabiony**

Dne 6. 10. 2023 přátelská návštěva spojená se seznámením se s projektovou dokumentací a prohlédnutím si plánovaného rozsahu na ploše, investor akce s podporovatelem činnosti DES OP Karlem Lojínem.

➤ **Servis a údržba léčebného areálu a stávajícího zařízení**

V roce 2023 byla realizována pouze nezbytná údržba stávajícího zařízení na adrese hlavního areálu v Zábělské ul. 75 s tím, že se připravuje a plánuje celková rekonstrukce objektu a jeho zařízení - viz předchozí body.

➤ **Servis a údržba zapůjčeného zásahového vozu**

Pravidelné servisní kontroly zásahového vozu **TOYOTA HILUX**, SPZ – 4SD1642 v režii firmy **TOYOTA DOLÁK** Plzeň. (15. 10. 2022 zapůjčeno firmou Dolák náhradní vozidlo SPZ – 4SD1642 TOYOTA HILUX. Stav tachometru v den zapůjčení 15. 10. 2022 = 113.816 km.)

Výměna a doplňování provozních kapalin, údržba vnitřního interiéru a péče o další technické vybavení. Průběžná výměna pneumatik a dalších opotřebovaných částí.

➤ **Další technické vybavení, nářadí, výstroj a ochranné pomůcky**

- Fotoaparát **CANON G7** – 17.489,- Kč
- 3x odchyťová klec na holuby **Alu.** – 17.800,- Kč

Zakoupeno z rozpočtu DES OP (kapitola Obnova technického a zásahového vybavení) a podpory MMP – OŽP, Plzeňského kraje i NSS (MŽP ČR). Vyřazený majetek a odpisy jsou součástí samostatné inventury.

➤ Pojištění majetku, areálu a činnosti organizace

Jako součást péče o majetek organizace, bezpečnost členů a chod spolku máme uzavřeno několik zákonných i externích pojištění, zejména proti způsobené škodě a nežádoucím následkům. Pravidelná údržba.

Majetek, pozemky a nemovitosti

- Pozemek – tůň Terešov /RO/
- Pozemek zahrada – velká voliéra pro vodní ptáky
- Dřevěné objekty ZSŽ
- Nový pozemek Kateřinský potok I. – Hošťka (5,6 ha) v majetku spolku
- Pozemek od města Plzně (dar) k rozšíření ZSŽ

Digitalizace a archivace dat DES OP a pozůstalostí

Postupně od prosince roku 2022 realizovaná celková digitalizace a archivace dat DES OP, pozůstalostí předních ornitologů, kolegů a kroužkovatelů. Archivace zahájena digitalizací kroužkovacích dat kroužkovatele pana Františka Boška, otce kroužkovatele Václava Boška, a to daty z roku 1944. Po kompletní digitalizaci záznamů kroužkovaných ptáků, zpětných hlášení, diapozitivů a fotografií budou originály kompletně předány do Archivu města Plzně.

Projekt přesahující do roku 2023 a následná digitalizace ornitologických záznamů a zpětných hlášení DES OP. Dále skenování nastřádaných novinových článků DES OP za období od roku 1992 do roku 2023.

Do konce měsíce listopadu 2023 došlo pak i k naskenování dat ornitologa, kroužkovatele a kolegy Dr. Stanislava Benedy a následně i 18 sešitů ornitologa a kolegy Ing. Ivana Ruckého. Koncem roku 2023 projekt archivace ukončen a děkujeme jak realizačnímu týmu, tak za finanční státní podporu, získanou na mzdové prostředky prostřednictvím Úřadu práce ČR.

Digitalizace a archivace dat realizována díky podpoře Úřadu práce ČR a projektu „Práce na zkoušku v rámci nástroje společensky účelného pracovního místa vyhrazeného pro uchazeče o zaměstnání v rámci projektu Záruky pro mladé v Plzeňském kraji“. Fyzická realizace Jan Červený s otcem Jiřím.

DRUHOVÁ OCHRANA VOLNĚ ŽIJÍCÍCH ŽIVOČICHŮ

Nadační fond EDEN – DES OP

Kateřinský potok k. ú. Hošťka /TC/

Soukromá přírodní rezervace Kateřinský potok, věnovaná odkazu Ondřeje Hese.

Sceleno rozhodnutím Státního pozemkového úřadu, Krajského pozemkového úřadu pro Plzeňský kraj, pobočka Tachov, ze dne 22. 9. 2021, došlo k realizaci scelení a pozemkových úprav v k. ú. Hošťka v návaznosti na k. ú. Svatá Kateřina u Rozvadova a Bohuslav. Tímto rozhodnutím došlo ke scelení všech 91 pozemků NF EDEN a 2 pozemků v majetku DES OP do celkem tří větších územních celků údolní nivy Kateřinského a Mrtvého potoka. Díky tomuto kroku jsme získali v roce 2023 pro náš záměr PR plochu o celkové rozloze cca 15 hektarů.

Průběžná inventarizace a dokumentace majetku, biologický průzkum lokality a sběr dat o výskytu volně žijících živočichů

Průběžné celoroční kontroly, kontrolní odchyty, sběr dat z fotopastí, inventarizace majetku, fotodokumentace, biologický průzkum lokality, zejména Kateřinského potoka a bezejmenného horního rybníku v k. ú. Žebráky.

9. 2. 2023 - přesun vybraného pamětního kamene pro Ondřeje Hese. Převoz v režii a za podpory techniky profesionálních hasičů HZS PK Tachov (Václav Pinta). Přesun cca 2,5 km z horní pastviny nad hřbitovem k rozcestí pod Hošťkou ke Kateřinskému potoku.

25. 3. 2023 – hloubení tůň u Ondrovo kamene.

30. 3. 2023 – základní opracování kamene, příprava plochy na pískování textu.
Sponzorsky kameník Marcel Stoklasa.

2. 5. 2023 - fyzické převzetí nově vyměřených hranic scelených pozemků.

21. 5. 2023 - vytyčení hranic nově scelených pozemků, realizovaných v rámci pozemkových úprav z roku 2022. Hranice pozemku z části vytyčeny akátovými kůly. První část realizace 18. 5. 2023, druhá následně 21. 5. 2023.

7. 7. 2023 - pískování nápisu na pamětní kámen Ondřeje Hese.
Sponzorsky kameník Marcel Stoklasa a Pavel Čížek.

11. 10. 2023 - inventarizace pozemků I., fotodokumentace Gabriela Černá.

23. 10. 2023 - inventarizace pozemků II., fotodokumentace Olga Havlíčková.

18. 11. 2023 - kontrolní odchyt dravců v rámci biologického průzkumu.

30. 12. 2023 - návštěva lokality kolegy a kamarády Ondřeje Hese.

TISKOVÁ ZPRÁVA

DES OP - Záchranná stanice živočichů Plzeň

5. 9. 2023

Odkaz Ondřeje Hese

Opravdovou hodnotu věcí v životě si většinou uvědomíme až v momentě, kdy o ně přijdeme anebo je nemáme. To samé platí i o lidech. Jejich jedinečnost a důležitost pro náš život či životy jiných si většinou plně uvědomíme až v momentě, kdy odejdou z tohoto světa.

Je-li to navíc člověk ryzí a velice schopný, pracovitý, který odešel v produktivním věku, vnímáme pak jeho ztrátu i dlouhá léta, kolikrát až do konce života vlastního.

Za svůj život jsem měl to štěstí, že jsem mohl s několika takovými lidmi spolupracovat, že jsem je znal, mohl se od nich učit, nebo jsme byli dokonce přátelé.

Jedním z takových byl i profesor MUDr. Ondřej Hes, Ph.D. dlouholetý člen DES OP a zakladatel Nadačního fondu EDEN.

Díky Ondrovi (krom jeho lékařského a profesního působení v medicíně) fungoval i nespočet projektů zaměřených na ekologii, zvířata a přírodu. Nejenom, že hodně projektů se svou manželkou finančně podporoval, ale také sám nebo pod hlavičkou DES OP realizoval, zakládal a řešil.

Jedním z takových projektů je „Soukromá přírodní rezervace Kateřinský potok“, stále živý projekt, dnes už hlavně v režii Nadačního fondu EDEN, u jehož založení a zrodu stál a stojí Ondrův kolega a kamarád profesor Michal Michal. Ten i dnes, po roce od Ondrovy smrti, je hlavním iniciátorem postupného rozšíření plochy rezervace, tak aby cíl a odkaz Ondry Hese byl beze zbytku naplněn.

Jak sám na záznamu nafilmovaném právě na Kateřinském potoce říká Ondřej Hes, cílem Nadačního fondu EDEN je získat a zakonzervovat co největší plochu, kde by si příroda a volně žijící živočichové mohli hospodařit podle svého.

<https://www.youtube.com/watch?v=xE1r54z0N9U>

A aby se na Ondřeje Hese a jeho odkaz nezapomnělo, umístili jsme s Nadačním fondem Eden na okraji přírodní rezervace u silniční komunikace z obce Hošťka na Nové Domky (hned u Kateřinského potoka na dobře přístupném místě) text vytesaný do přírodního kamene a Ondrovu oblíbenou tůňku pro obojživelníky.

Tady i Vy můžete ve stínu vzrostlého javoru v rámci toulání se krajinou zavzpomínat na kolegu, kamaráda a člověka, který nám všem nejenom schází, ale i zanechal zde svůj odkaz v podobě této přírodní rezervace.

Nadační fond Eden, jehož založení inicioval profesor Ondřej Hes spolu s kolegou a kamarádem profesorem Michalem Michalem v roce 2021, vlastní v Soukromé přírodní rezervaci celkem 7,0 hektarů, dalších 5,6 hektarů je v majetku DES OP Záchranné stanice Plzeň a v současné době dojednává NF EDEN odkup dalšího velice cenného území o rozloze 2,5 hektaru. Celkem by ke konci roku 2023 měla plocha rezervace

dosáhnout rozlohy cca 15 hektarů, převážně pozemků údolní nivy Kateřinského a Mrtvého potoka v k. ú. obce Hošťka na Tachovsku.

Jedná se o zcela unikátní území, kde již 20 let hospodaří bobr evropský, a právě on je ten, kdo vrátil dříve složitě obdělávanou a zmeliorovanou zemědělskou půdu zpět do přirozeného přírodního režimu fungující údolní nivy potoka místní krajiny.

Spolu s vodou se na lokalitu vrátilo i nespočet původních rostlin i živočichů.

Koupit pozemky a založit zde rezervaci byla iniciativa právě Ondřeje Hese a Michala Michala. Soukromé vlastnictví pozemků takto vzácných lokalit je totiž v tomto případě jediný efektivní způsob, jak území zachránit, a i do budoucna nechat přírodě. A to Ondra vždycky chtěl!

Stěhování několikatunového kamene pro Ondřeje Hese, realizováno z pastviny nad obcí Hošťka cca 2,5 km od Kateřinského potoka. Kámen nám bezplatně věnovala zemědělská společnost EKO Částkov a na jeho přemístění se v rámci výcviku podíleli profesionální hasiči HZS PK stanice Tachov. Děkuje.

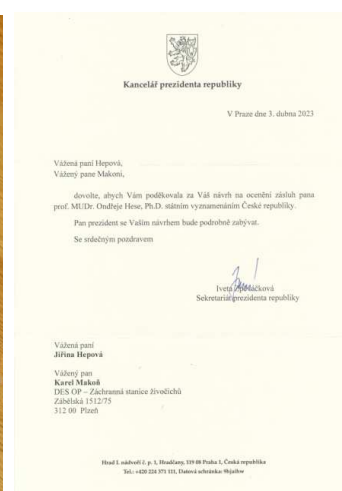
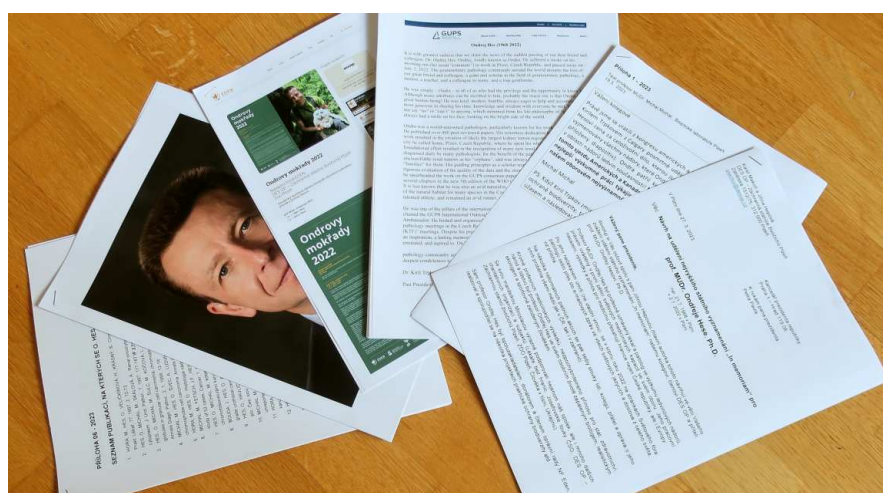
Přírodní pamětní kámen je umístěn na pozemku Nadačního fondu EDEN a jeho opracování, včetně vyhotovení textu pro Ondru realizoval rovněž bezplatně kameník Marcel Stoklasa ve spolupráci s kolegou Pavlem Čížkem. Děkuje.

Po načtení QR kódu k vám promluví sám Ondra z místa necelých 50 m od kamene.
<https://www.youtube.com/watch?v=xE1r54z0N9U>

Bagrování tůňky pro obojživelníky v rámci projektu druhové ochrany a tak, jak to měl Ondra rád. Hlavně žádné svíčky, nepůvodní kytky, nedej bože řezané, ale pěkně díra v zemi, mělká voda, obojživelníci, hmyz a ptáci. Z kyttek maximálně pěkný bodlák pro motýly, divizna, kostival a mokřadní trávy.

Součástí tohoto místa jsou i dvě informační tabule.

Aktuálně s napětím, pokorou a úctou čekáme na vyjádření kanceláře prezidenta republiky, zda námi předložený návrh pan prezident Petr Pavel vezme za svůj a udělí profesoru MUDr. Ondřeji Hesovi, Ph.D. za jeho celoživotní práci a zásluhy státní vyznamenání in memoriam.

Žebrácký rybník, k. ú. Žebráky /TC/

Bezejmenná vodní plocha o rozloze 3 516 m² včetně hráze, zakoupena do vlastnictví NF EDEN v prosinci 2021. Rybníček bez rybí násady, provizorně opravené stavidlo, odkoupeno od soukromého vlastníka NF EDEN, celkem 3 pozemky, vedené na LV č. 189, obec Hošťka, k. ú. Žebráky.

25. 11. 2023 - zabezpečení stavidla rybníka proti poškození bobrem. Vyztužení pletivové ochrany stavidla.

Přírodní rezervace Nový rybník /PS/

Série několika samostatných akcí, realizovaných v režii plzeňského krajského úřadu v rámci managementu a údržby Ptačí přírodní rezervace Nový rybník mezi obcemi Líně a Úherce /PS/.

7. 5. 2023 - řešený nález několika uhynulých dospělých racků chechtavých na hnízdních ostrůvcích. Celkem zajištěno 9 jedinců odeslaných do SVÚ Praha k vyšetření na ptačí chřipku. Ptačí chřipka prokázána.

Tůně pro obojživelníky Lomany /PS/

Soustava několik uměle vyhloubených tůní, projekt druhové ochrany a podpory obojživelníků DES OP realizovaný a v minulosti udržovaný manžely Jiřinou a Jaroslavem Hepovými a Ondřejem Hesem.

Údržba lokality, sběr odpadků, sekání, prořezávka dřevin, včetně zálivky, a monitoring výskytu volně žijících živočichů a vlivu úprav na celkovou lokalitu.

- 30. 5. 2023 – prosvětlení a sekání rákosu, kolem tůní.

Radovi, K. Makoň

- 1. 10. 2023 – prosvětlení a sekání rákosí kolem tůní.

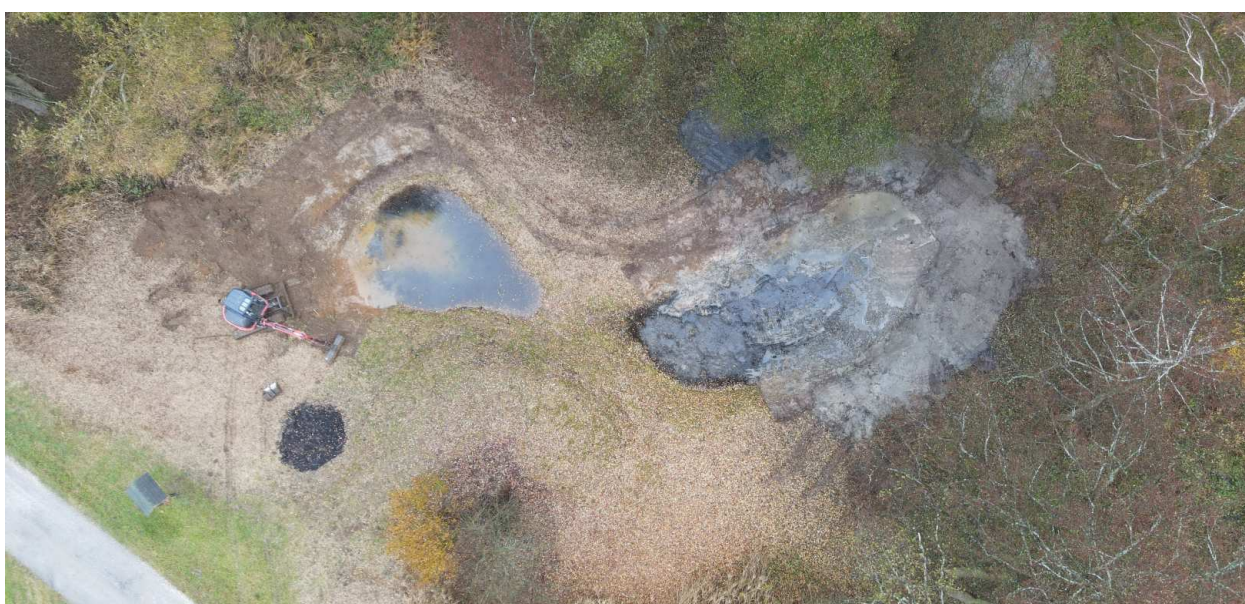
K. Makoň, H. Makoňová st., T. Lišková

- 14. 10. 2023 – sekání rákosu a údržba prostoru kolem tůní, čištění a oprava ptačích budek. **Radovi, K. Makoň, D. Martinovský, J. Hep**

- 11. 11. 2023 – čištění bagrování a rozšíření spodní druhé tůně.
Realizace firma Kodl, přítomni K. Makoň, J. Hep

Tůně pro obojživelníky Plzeň – Doubravka /PM/ lokalita sv. Jiří, údolní niva Hrádeckého potoka

Jeden z úplně prvních projektů prof. Ondřeje Hese a DES OP realizovaný v rámci projektu druhové ochrany volně žijících živočichů spolu s městem Plzní a SVS MP. První dvě tůně na levém břehu Hrádeckého potoka v Plzni Doubravce nedaleko kostela sv. Jiří realizovány na pozemku města Plzně v roce 2008. Další dvě tůně na pravém břehu Hrádeckého potoka rovněž na pozemku města Plzně, realizace 2018.

Údržba lokality, sběr odpadků, sekání, prořezávka dřevin, včetně zálivky, a monitoring výskytu volně žijících živočichů a vlivu úprav na celkovou lokalitu.

- 28. 5. 2023 – prosvětlení a sekání prostoru a trávy kolem tůní. **Radovi**

- 24. 6. 2023 – úprava a rozšíření plazária. **K. Makoň, D. Martinovský, K. Rada ml.**

- 26. 11. 2023 – příprava trasy na napájecí strouhu. *Radovi, K. Makoň*

- 19. 12. 2023 – bagrování první krátké napájecí strouhy tůň I.

Tůňky pro obojživelníky Chrást u Plzně /PM/

Samostatný projekt obnovy a zkvalitnění biokoridoru na lokalitě bývalé cihelny Chrást realizovaný v roce 2018. V minulosti významné stanoviště ropuchy obecné se zbytkem populace přímo v tělese zarůstajícího lomu na těžbu hlíny.

V roce 2023 lokalita po dlouhé době zavodněna a jedna tůňka funkční.

Tůň Terešov /RO/

Péče, údržba a rozvoj pozemku v katastru obce Terešov /RO/. Sekání trávy a údržba zeleně. Projekt postupně realizován a rozložen do několika let a etap. Pravidelné podzimní sekání zajišťuje **Tomáš Vileta**.

- 17. 6. 2023 - Pravidelná údržba a sekání prostoru kolem tůň.

Š. Timko, Karel a Karel Rada, Monika Šedivcová, K. Makoň

Podzim 2023 – Tomáš Vileta, Lenka Lexová s rodinou.

Tůň Dražeň /PS/

Projekt druhové ochrany obojživelníků DES OP realizovaný pod taktovkou bývalého kolegy Ondřeje Hese z roku 2017.

- 14. 10. 2023 prosvětlení lokality, zadržování vody v krajině po vzoru bobra evropského. **Radovi, David Martinovský, K. Makoň**

Přírodní rezervace Janovský mokřad /PS/

V roce 2020 nově schválená a vyhlášená přírodní rezervace nedaleko Nýřan, Přehýšova a Úherců. Zájmové území o rozloze 76 ha vyhlášeno Plzeňským krajem z iniciativy a za podpory bývalé radní pro životní prostředí a zemědělství Mgr. Radky Trylčové.

V roce 2023 ze strany DES OP realizována pouze dokumentace realizace betonové hráze a přepouštěcího zařízení v režii Plzeňského kraje.

13. 11. 2023 – dokumentace průběhu stavby betonové hráze.

Akce realizována KÚ PK.

Založení hnízdni stěny pro břehule říční PR Nový rybník /PS/

Série několika samostatných akcí z roku 2022 a kroků zaměřených na vznik nové hnízdni stěny u Přírodní rezervace Nový rybník, Úherce /PS/.

10. 11. 2022 - bagrování navezené hromady zeminy za účelem vytvoření vnitřního zásobníku (kapsle) na vyplnění části hromady získaným pískem.

11. 11. 2022 – navážení písku (jádra) do předem připravené kapsle v hromadě zeminy.

Realizace, technika David Melichar.

- 16. 3. 2023 uzavření a dorovnání pískové výplně hromady zeminy připravené na umělou hnízdni stěnu pro břehule říční, založené v roce 2022 u Přírodní rezervace Nový rybník. Překrytí vrchní hrany hromady zeminou, uzavření boční strany hromady.

Boj o Pekelný rybník - Vejprnice /PS/

V průběhu celého roku 2023 jsme se snažili vyzdvihnout biologický význam této unikátní lokality. Biologický průzkum, jednání s vlastníky pozemku, snaha o spolupráci s obcí Vejprnice. Střet zájmů jak sportovních rybářů, tak záměru obce o vytvoření atraktivní rekreační vodní plochy, však ve všech směrech jde proti přirozenému přírodnímu vývoji lokality hlavně pak nešetrnými zásahy do vegetace, nežádoucí skladbou rybí obsádky atd.

Úklid levého břehu Vejprnického potoka Vejprnice – Brůdek /PM/

Dne 30. 4. 2023 zorganizovala Gabriela Černá s Jiřím Křížem a Olgou Štěpánkovou větší úklidovou akci na levém břehu Vejprnického potoka, lokalita Vejprnice – Brůdek. Na pozemcích podél vodního toku došlo k vysbírání komunálního odpadu a likvidace černé skládky, zejména ze křovisek podél vodoteče. Likvidaci na hromady sebraného odpadu následně zajistila sponzorsky odpadová firma Čistá Plzeň a akce se zúčastnilo celkem 19 lidí, z toho 2 děti.

Nové krmítko do Borského parku, Plzeň – Bory /PM/

Dne 4. 2. 2023 instalace nového krmítka pro drobné ptáky do Borského parku v Plzni. Kombinace pozinkovaný kov a pískovcový kámen jsou zárukou větší životnosti a bytelnosti než původní krmítka dřevěná. Instalace a nátěr dřevěných hran stojin provedena následně až za příhodného počasí 22. 2. 2023.

Rekonstrukce, úpravy, údržba hnízd a hnízdišť čápa bílého

Provádí se v rámci každoročního servisu pro obce, krajské úřady, orgány ochrany přírody a vlastníky objektů za finanční podpory příslušných krajských úřadů a obcí.

Poděkování f. ALLCONS a.s. za technickou podporu a spolupráci při vývoji umělé hnízdní podložky pro čápy bílé.

V roce 2023 jsme veřejně oslovili odborné firmy o spolupráci při tvorbě konstrukčního výkresu hnízdní podložky pro čápy bílé. Mezi několika jednotlivci se nám ozvala i pražská společnost ALLCONS a.s. s tím, že ráda čápům i nám pomůže.

A tak v roce 2023 pro nás bezplatně vypracovala společnost ALLCONS a.s. kompletní projektovou dokumentaci nové hnízdní podložky pro čápy.

<https://www.facebook.com/allcons.cz/videos/870302437813818>

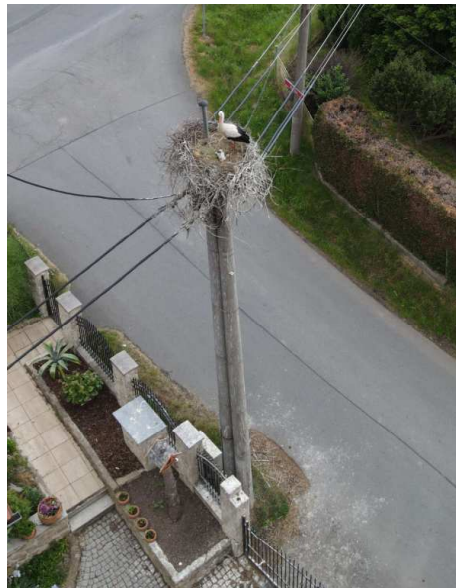
Součástí výkresu je i staticky propracovaná technická zpráva a statický posudek, při jehož vypracování bylo potřeba přihlídnout k charakteru lokality, umístění podložky a zohlednění jejího zatížení větrem a sněhem, stejně jako k váze hnízda po několika letech.

Výsledkem snažení konstruktérů i ochranářů je nová, ideální hnízdní podložka, sloužící hlavně při záchraně jednotlivých hnízd a hnízdišť čápů bílých, umístěných na nevhodných místech a konstrukcích. Požadavek technického zpracování nosné konstrukce pak vzešel ze strany energetiků, kteří by měli výsledný produkt začlenit mezi doporučené a technicky schválené prvky.

Čáp bílý se řadí do skupiny zvláště chráněných druhů ptactva a díky společnosti ALLCONS a.s. přibudou v krajině bezpečné a vhodné hnízdní podložky pro posílení a stabilitu jeho populace.

► **Planá u Mariánských Lázní – osada Karlín (TC)**

Přirozeně postavené hnízdo na funkčním betonovém sloupu elektrického vedení u odbočky na Karlín. V průběhu roku 2023 dozorován průběh hnízdění a návrhy řešení přesunu hnízda na sousední pozemek města s cílem zajištění náhradní hnízdní podložky na betonovém sloupu. Projednáváno s městem a se zástupci ČEZ.

► **Bor u Tachova (TC), f. Střechy Homolka – námi zhotovená UHP na betonovém sloupu v areálu f. Střechy Homolka.**

24. 9. 2023 – odlehčení konstrukci, snížení hnízda na 1/3, úklid hnízdního materiálu
Realizováno členy DES OP ve spolupráci s firmou Střechy Homolka, která zapůjčila plošinu.

► **Švihov u Klatov (KT) – hnízdo na uměle vytvořené hnízdní konstrukci cihlového, čtvercového komína MŠ.**

17. 9. 2023 – kontrola dronem technického stavu UHP a velkého hnízda. *Řešeno ve spolupráci s majitelem objektu a ředitelem MŠ a ZŠ Švihov.*

► **Brod nad Tichou (TC) – UHP na betonovém sloupu**

24. 9. 2023 – odlehčení konstrukci, snížení hnízda na 1/3, úklid hnízdního materiálu.

► **Draženov (DO), ZD – UHP na cihlovém komíně kotelny**

15. 10. 2023 - odlehčení hnízdní podložky, snížení hnízda na 1/3, úklid střechy, čištění okapů a odvezení hnízdního materiálu.

► **Plasy (PS), komín bývalého lihovaru (Technického muzea Plasy) - Přirozené hnízdo na klasickém cihlovém komíně. 22. 10. 2023 – snížení hnízda na 1/3.**

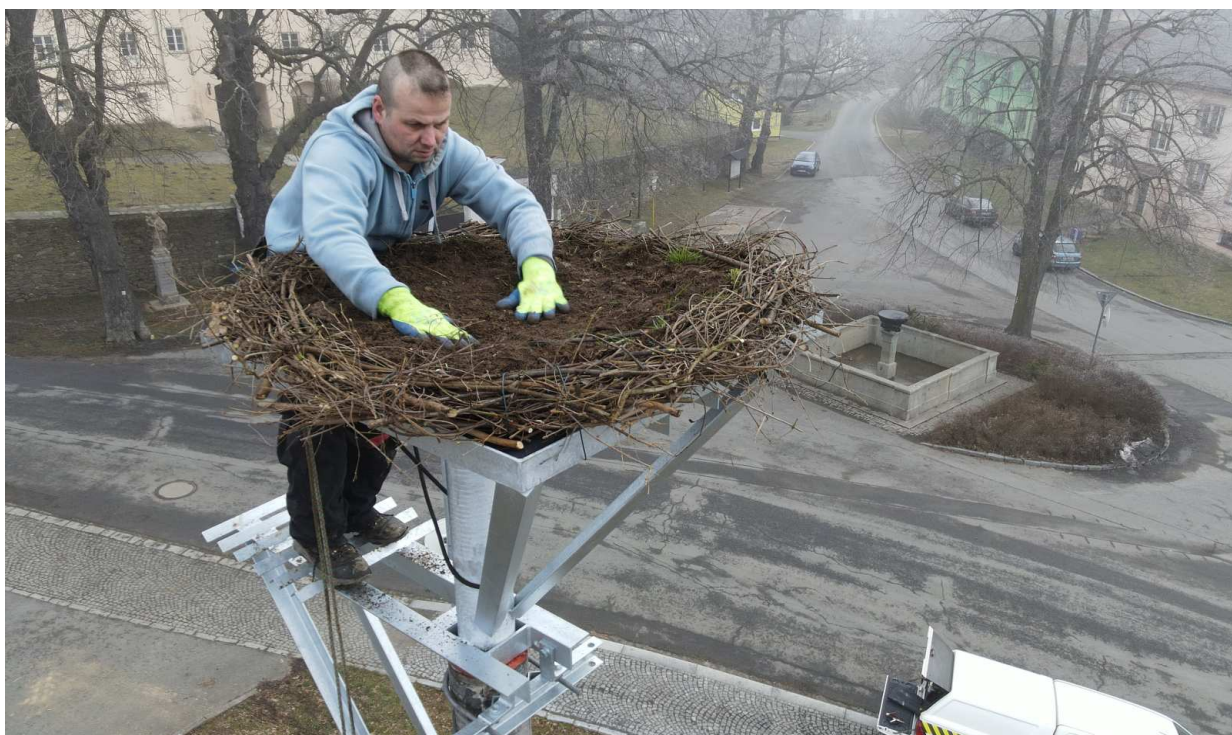

► **Dešenice u Nýrska (KT)**

9. 2. 2023 – přesun hnízda z funkčního příhradníkového stožáru na návsi (hnízdění 3 roky) na náhradní hnízdni podložku na betonovém sloupu asi 50 m od původního hnízda. *Akce realizována ve spolupráci s obcí Dešenice, odbornou firmou SEG s.r.o. pracující pro ČEZ, na náklady ČEZ (Nadace ČEZ), v rozpočtu 180 tis. Kč*

15. 2. 2023 – osazení imitace rozestavěného umělého hnízda a příprava na hnízdni sezonu 2023. *Realizace DES OP - Miloš Paisker a Karel Makoň*

► Rožnov

7. - 8. 2. 2023 – příprava a výroba na klíč na zakázku imitace rozestavěného hnízda čápa bílého z důvodu rekonstrukce objektu a návratu hnízda zpět na komín v Rožnově. Hotová zakázka – imitace hnízda předána realizační firmě k osazení na komín.

Tisková zpráva DES OP ZSŽ Plzeň ze dne 12.6.2023

Velká fotoreportáž kroužkování čápů bílých 2023

aneb kde mají čápy rádi a kde jim zase vadí.

Jako každý rok, tak i letos jsme s kolegou Milošem Paiskerem vyrazili po námi sledovaných hnízdech čápů bílých Plzeňského kraje. Lokality, komíny a umělé hnízdní podložky (UHP), které kontrolujeme, jsme většinou dělali v rámci projektu druhové ochrany DES OP přímo my, nebo jsme je převzali po předním kroužkovateli a čápologovi RNDr. Stanislavu Benedovi (nar. 8. 9.1931 † 5. 6. 2010).

Jako vždy jsme začínali na Tachovsku v Chodové Plané. Tady na komíně v objektu prodejny hutního materiálu pana Václava Marka se letos malých čápat nedočkájí. Na hnízdě, pravda, stál dospělý jedinec, ale v hnízdě nebyla ani vejce, ani žádná mláďata. Planá u Mariánských Lázní drží historický rekord nejvíce hnízd čápů bílých na území města. Za posledních 30 let jsme evidovali sedm hnízd, přičemž pravidelně byla vždy tři až čtyři obsazena. Letos mají v katastru obsazena hnízda celkem čtyři, přičemž při kontrole (ve středu 7. 6. 2023) na komíně bývalého lihovaru seděl dospělý čáp jakoby na vejcích anebo malých mláďatech.

Ve Hřbitovní ulici na naší podložce a dvorku u Jiřího Korony zahřívala samice zatím čtyři vajíčka.

Komín bývalé nemocnice je již několik let bez hnízda a stejně dopadly i Dřevařské závody a učňovské dílny u Nádraží.

Zato na Karlíně, kde jim hnízdo i s komínem loni odpadářská firma zbourala, se čápi usadili na poslední chvíli na náhradní umělé hnízdní podložce v objektu firmy.

Čapí pár má mláďata i na sloupu elektrického vedení na křižovatce pod nádražím v Karlíně II. Zatímco energetici nemají s hnízdem zásadní problém, místní obyvatelé pod hnízdem se rozčilují, že je čapí rodina omezuje padajícími klacky a trusem.

To v Boru u Tachova u Homolků, také kousek od nádraží, mají čápy rádi a také vždy hlásí mláďata nejdříve. Letos jsou oba dva rodiče kroužkovaní a z odečtu místních ornitologů Karla a Růženy Macháčových víme, že oba dva ptáci jsou původem ze sousedního Německa. To však nám ani čápům nevadí a na klapání zobáků se v Boru vždy těší.

Na čapí mláďata netrpělivě čekají i ve Starém Sedlišti, tady jsme čápy z funkčního sloupu el. vedení spolu s energetiky a plzeňským krajským úřadem přesunuli na náhradní hnízdní podložku v roce 2014. Bohužel v Sedlišti jsme jim očekávání pokazili fotografií z dronu, podle které to vypadá, že čerstvě vylíhnutá mláďata jsou uhynulá. Přesun hnízda z funkčního sloupu na náhradní podložku jsme realizovali (2014) i v Brodu nad Tichou. Tam se tehdy zastupitelstvo dohadovalo tak dlouho, až čápy zachránil pan Jiří Bernas, který si nechal sloup postavit na své zahradě u rodinného domu. Od té doby má čápy na svém pozemku, a i letos se v Brodu mohou radovat z minimálně dvou mláďat na hnízdě.

Na hnízdě a komíně v Tachově u pracovního úřadu jsme letos čápy nepotvrdili, ale v Halži je po letech zase mají! Velké překvapení na nás čekalo v objektu bývalé výroby oken, kde na sloupu byla léta neobsazená hnízdní podložka. Celkem tři pěkná velká mláďata kroužkoval Miloš Paisker přímo na hnízdě.

Mláďata Milda kroužkoval i na komíně u pily Hošťka – Tisová. Tady měl co dělat, aby se dostal na hnízdo přes jeho poměrně vysokou a vybočenou hranu. Inu čápi každý rok přistavují a nejvíce do strany, kudy se na hnízdo dostáváme.

Na nejbojovnější samici jsme narazili v Poběžovicích. Na hnízdni podložce pod čerpací stanicí odmítla dobrovolně opustit hnízdo s mláděty a kolega Miloš, než okroužkoval tři mláděta, dostal dvě rány zobákem do pravé ruky. Zatímco první krvácení se podařilo obvazem zastavit poměrně rychle, druhý úder do kloubu na ukazováku pravé ruky si vyžádal lékařské ošetření a ATB.

V Poběžovicích ještě zůstaneme a hnízdo na komíně bývalého zahradnictví by si zasloužilo rekonstrukci a snížení. Ideální by bylo celé hnízdo přesunout na samostatný sloup vedle, tak aby se na něj dalo vylézt a snáze kontrolovat i udržovat.

Snížení hnízda je nutné i na UHP v Ohůčově, kde v MŠ mají čápi minimálně čtyři mláděta. Dostat se na ně bude problém, jelikož hnízdo je opět hodně vybočené nad přístupovou lávkou.

Kroužkování mláďat čápa bílého v Příchovicích. Každoroční akce v režii pana Petra Gregora a Václava Langa. Stejní lidé, stejný žebřík a perfektně připravená akce - Příchovice nezklamou ☺.

Zatím jsme končili na hnízdě v Horšovském Týně, kde se nám bohužel poprvé za třicet let okroužkovat mláděta pro jejich velikost nepodařilo.

Další hnízda čápů nás teprve čekají.

Závěrem bych rád vybočil mimo naší kroužkovací trasu a poděkoval paní starostce Lence Sýkorové z Dešenic na Klatovsku, realizační firmě SEG, s.r.o. Plzeň, Nadaci ČEZ a plzeňskému krajskému úřadu za novou a nejmodernější hnízdni podložku pro čápy bílé v kraji. Jsme rádi, že se přesun čapího páru z funkčního sloupu el. vedení

zdařil a že se čápí na nové hnízdní podložce aktuálně starají o tři malá mláďata (viz fotografie J. Nový).

V Koutě na Šumavě přihlížel jeden z rodičů kroužkování mláďat ze sousedního komína prodejny potravin. I tady mají čápy a DES OP rádi a i my sem jezdíme rádi.

V Domažlicích jsou ještě mláďata malá a s kroužkováním musíme tak dva týdny počkat.

ZD Dražeb letos bez mláďat.

Další kroužkování mláďat čápů bílých proběhlo 26. 6. 2023 v Plasích na Plzni severu. Tentokrát na hnízdě komína Národopisného technického muzea okroužkoval kolega Jiří Segeč dvě cca tři týdny stará mláďata. Hliníkový ornitologický kroužek měl i jeden z rodičů, a tak jsme zjistili, že ten byl námi kroužkován (Milošem Paiskerem) jako nevzletné mládě na hnízdě ve Staňkově (DO) 12. 6. 2019.

Další hnízdo nás čeká v Bochově u KV, kde vůbec nevíme, jaká je aktuální situace a stav. Paní, která nám vždy hlásila, kolik mláďat na hnízdě vidí, má nedostupný mobilní telefon a na obecním úřadě ne úplně přesně věděli to, co jsme potřebovali vědět my. Proto se ptám, jestli někdo z Vás neví, jak to v Bochově u Karlových Varů na komíně od kotelní panelových domů letos vypadá? Zda tam čapí pár vůbec nějaká mláďata má, kolik jich je, a hlavně jak jsou velká? Děkuji za jakoukoliv informaci.

Děkuji všem za informace ohledně Bochova a místních čápů. Dnes po telefonické konzultaci s kolegou Ondřejem Bílkem a díky jeho fotografiím z místa jsme do Bochova operativně vyrazili (přejeli z Tachovska) a na hnízdě okroužkovali jedno středně velké mládě, tak akorát na kroužkování. Bochov je tím pádem uzavřen. Děkuji všem.

Čáp černý

Realizováno ve spolupráci s hlavní koordinátorem RNDr. F. Pojerem a PKÚ.

► Chrančovice (PS)

Již podruhé přesunutá umělá hnízdní podložka (smrk).

2023 - přítomnost čápů neprokázána, hnízdo neobsazeno, v době hnízdění opět masivní těžba dřeva!

► Hubenov – Zahrádka (PS)

Již několik let sledované hnízdo na borovici cca 8-10 m nad zemí.

Hnízdo v roce 2016 přendáno na ocelovou hnízdní podložku.

2023 - obsazeno celým párem s mláďaty.

Rodič bílý kr. 63T0 pravá noha (21. 6. 2023 G. Černá)

11. 6. 2023 kroužkována 3 mláďata (J. Segeč),

BX 19842 – 67VR (levá noha)

BX 19843 – 67VT (levá noha)

BX 19844 – 67VX (levá noha)

► Dražkov – Únětice (PJ)

Nová uměle vytvořená (kovová) podložka z roku 2014 na borovici cca 50 m od původního hnízda.

2023 – opět neobsazeno – bez mláďat.

► Výtoň - Merklín u Přeštice (PJ)

Hnízdo sledované J. Vlčkem, nalezené Josefem Rybářem. Hnízdo na rozdvojeném modřínu.

2023 hnízdo neobsazeno – prázdné. Těsně pod hnízdem nová paseka, těžba 2018.

► Krasíkov (TC)

V roce 2014 přemístěná umělá hnízdní podložka – 2020 padl strom, hnízdní podložka zrušena. Jiné hnízdo na lokalitě nenalezeno.

► Kladruby u Stříbra (TC)

Hnízdo na statném modřínu ve výšce cca 17 m nad zemí.

Nová hnízdní podložka v lesním porostu za původním hnízdem na modřínu.

2023 – obojí neobsazeno, prázdné. Nové hnízdo nenalezeno.

► **Vysočany u Boru (TC)**

V roce 2012 nová kovová hnízdni podložka na modřínu ve výšce 13,5 m.

Původní hnízdo strženo při těžbě dřeva koncem roku 2011.

2023 – neobsazeno, prázdné.

► **Staňkov (DO) II. pod letištěm k Ohůčovu.**

Nově nalezené (obeznámené) hnízdo na ураžené borovici cca 15 - 18 m nad zemí.

Nalezeno jako nové 2020.

2023 - obsazeno celým párem s mládřaty.

11. 6. 2023 kroužkována 3 mládřata (J. Segeč),

BX 19845 – 68F0 (levá noha)

BX 19846 – 68F1 (levá noha)

BX 19847 – 68F2 (levá noha)

► **Nezdice u Přeštic – Zelené (PJ)**

Nebezpečně situované hnízdo na borovici cca 15 m nad zemí, údajně prokázané hnízdění již v roce 2011. Dne 8. 9. 2012 osazení nové hnízdni podložky cca 50 m směrem do lesa od původního hnízda. Nová kovová podložka osazena na borovici do výšky cca 15 m s cílem nabídnout čápům bezpečnější hnízdni možnost.

2023 – neobsazeno, prázdné.

► **Skašov – Týnec – Holý vrch, Týniště (PJ)**

Nově nalezené (obeznámené) hnízdo na osice.

Nalezeno jako nové v roce 2020 a v roce 2021 obsazeno výrem velkým s minimálně dvěma vylíhlymi mládřaty.

2023 - s těžbou dřeva, hnízdo z osiky spadlé, již od roku 2022 zlomená větev.

► **Bezemín – Gutštejn (TC)**

Již několik let sledované hnízdo na borovici cca 13 m nad zemí.

2023 – nekontrolováno - nové hnízdo nenalezeno.

► **Halže (TC)**

Nově objevené hnízdo na smrku v polesí nad obcí Halže.
2023 – nekontrolováno.

► **Miřkov - Sedmihoří (TC)**

Údajně nové hnízdo, které bohužel nebylo doposud ukázáno.
2023 – nezjištěno.

► **Slavíkov u Olomouce**

Nová uměle vytvořená (kovová) podložka 7. 7. 2019 na modřínu hnízda původního. Původně obsazeno (4. 4. 2020) našim kroužkovaným jedincem 61X0. Následně v důsledku těžby hnízdění na podložce neproběhlo.

V roce 2023 – podložka obsazena kroužkovaným lichým jedincem s č. kr. bílý pravá noha 61X0 (19. 4. 2023 MUDr. Kala), jinak následně neobsazena, pokračující těžba kolem hnízda, zaznamenán pouze pohyb lichého jedince.

► **Krásno u Sokolova, Komáří vrch (SO)**

Naše umělá hnízdní podložka místo původního přirozeného hnízda na zlomeném a suchém smrku.

2023 – neověřeno, řešil si František Pojer

► **Nové Komnice u Sokolova (SO)**

Přirozené hnízdo na modřínu původně obsazeno párem s mláďaty.

2023 – Neověřeno, neřešeno.

Monitoring hnízd, úpravy a kroužkování orlů mořských

Během dvou květnových týdnů jsme provedli pomocí dronu kontrolu většiny námi dlouhodobě sledovaných a monitorovaných hnízd orlů mořských. Kromě obsazenosti jednotlivých lokalit a evidování počtu hnízdicích párů jsme okroužkovali a odebrali genetický materiál od mláďat.

Otrávený orel nalezený u Mariánského Týnce /PS/

Dne 21. 4. 2023 vyjíždí kolega Jiří Segeč k zásahu podezřelého nálezu živého orla mořského s podezřelými příznaky chování. Orel nalezen dětmi v poměrně mladém olšovém porostu na přítoku do Týneckého rybníka (který si nově pronajímá od MÚ Kralovice nový nájemce a na kterém je již rok nově provozovaný aktivní sportovní rybolov). Orel dle popisu seděl na patách s poloroztaženými křídly, hlavou svěšenou k zemi, drápy na obou pařátech zavřené v křeči a celkově s nervovými příznaky, neschopný pohybu a letu. Po zajištění přímo na místě byl orel převezen k veterinárnímu ošetření na veterinu do Kožlan k manželům MVDr. Novým. Zde dravec vyvrhl silně zapáchající obsah volete, který by zajištěn a odebrán na další vyšetření s podezřením na otravu orla karbofuranem. Otrava se mimo jiné následně prokázala, ale to až v momentě, kdy orel po třech dnech následně uhynul.

Zajímavé na celém případě je skutečnost, že zvíře neuhynulo ihned po pozření silně otrávené návnady, ale až následně v momentě, kdy byl převezen k opětovnému vypuštění a návratu zpět do přírody. Přesněji 23. 4. 2023 jsme po domluvě s Dušanem Rakem (Anitra) nasadili na orla vysílačku (telemetrické sledování) a snažili se ho vrátit (vypustit) zpět do volné přírody. Orel však po osazení vysílačky nelétal a pouze běhal po zemi, proto byl opět odchycen a převezen zpět do ZSŽ, odloučené pracoviště Kožlany (J. Segeč), kde do tří hodin po odchytu náhle začal opět kolabovat a uhynul.

Až poté se začala řešit příčina jeho úhynu a zjistilo se, že obsah volete byl kontaminován jedovatým furanem.

STÁTNÍ VETERINÁRNÍ ÚSTAV PRAHA
Zkušební laboratoř č. 1176
Sídliště 136/24, 165 03 Praha 6 - Lysolaje
e-mail: sekretariat@svupraha.cz, www.svupraha.cz
Oddělení chemie
pracoviště Praha Sídliště 136/24, 165 03 Praha 6 - Lysolaje, tel. 251031700, chemie@svupraha.cz

Zkušební laboratoř č. 1176 akreditovaná ČIA podle ČSN EN ISO/IEC 17025:2018

Protokol o zkoušce č. CH 2698/23 Strana: 1 / 1

Číslo vzorku : 2698/23 Datum doručení : 27.4.2023
Zakázka : 1628/23 Datum vyřízení : 12.5.2023
Odesílatel : DES OP PLZEŇ
Zadavatel : DES OP PLZEŇ
Analýza provedena ve dnech : 27.4.2023 - 12.5.2023

Č.vzorku: Identifikace vzorku:
2698 orel mořský - vývržek (obsah volete) 1x

Výsledky vyšetření

Číslo vzorku	2698
carbofuran	13,11 ±50%
carbofuran	2,49 ±50%
carbofuran-3-hydroxy	11,38 ±50%

Použité metody
carbofuran (suma carbofuranu a carbofuranu-3-hydroxy, vyj. jako carbofuran) - SOP 70.101 (HPLC-MS/MS)
carbofuran - SOP 70.101 (HPLC-MS/MS)
carbofuran-3-hydroxy - SOP 70.101 (HPLC-MS/MS)

Tento protokol může být reprodukován jedině celý, jeho části pouze se souhlasem SVÚ Praha. Výsledky vyšetření se týkají pouze vzorků uvedených v protokolu. Protokol o zkoušce neznamená schválení zkoušeného předmětu orgánem udávajícím akreditaci. Uvedené nejistoty vedle stanovené hodnoty (+/-) % ze st. an. uvedené hodnoty jsou součinem standardní nejistoty měření a koeficientu rozšíření k=2, což pro normální rozdělení odpovídá pravděpodobnosti pokrytí 95%. Ve výřku o shodě byla zohledněna uvedená nejistota. (S) - metodická, (P) - analytická provedena na základě flexibilního rozsahu akreditace. Laboratoř neodpovídá za odtěr vzorku a správnost údajů, dodaných zákazníkem vztahujících se ke vzorku (identifikace vzorku a objednávky), výsledky zkoušky se vztahují ke vzorku, jak byl přijat. Zkoušky byly provedeny na adrese pracoviště Praha.

MVD: Kamil Sedláč, Ph.D.
ředitel SVÚ Praha a vedoucí ZL

Ing. Jan Rosmus
vedoucí oddělení chemie

Obdržel:
1x DES OP PLZEŇ, Záchraná státnice živočichů Plzeň, Zábělská 75, 312 00 Plzeň 12
1x Oddělení chemie, 0070, archiv

Schválil: Ing. Jan Rosmus

Na tuto skutečnost navazovala další kontrola lokality, bohužel však bez konkrétního výsledku. Lokalitu je třeba však sledovat, jelikož se nejednalo ani zdaleka o první případ podezřelého úhynu dravého ptáka či šelmy na lokalitě a v okolí jsou tyto druhy zvířat poměrně hodně pronásledovány.

Odečet mladého orla z Brd v jižních Čechách

Dne 22. 12. 2023 odečetl kolega Lukáš Hamáček na rybníku Staré jezero v katastru obce Chlum u Třeboně okroužkovaného orla mořského. Dle sdělení z Kroužkovací stanice Národního muzea Praha se jednalo o našeho orla mořského, kroužkovaného v roce 2020 jako jedno ze dvou mláďat na hnízdě v Brdech u Padrtských rybníků. Kroužek odečten dalekohledem na živém jedinci, pohybujícím se ve společnosti dalších na lokalitě zimujících orlů.

Náš úplně první kroužkovaný orel mořský v roce 2010

Dne 13. 7. 2023 odečten dalekohledem živý, jako třináctiletý, náš orel mořský na lokalitě Taxöldern, Oberpfalz v Německu. Původně kroužkovaný námi jako jedno ze dvou mláďat na mém prvním hnízdě orlů mořských vůbec, na Tachovsku v polesí Plešivec u obce Nové Sedliště /TC/.

Úpravy a rekonstrukce hnízd orlů mořských:

► **Nedaničky - Ptín (KT)**

17. 9. 2023 – obnova hnízda na původním místě v koruně jedle. Nová hnízdní podložka z přírodního materiálu, zakrácení koruny stromu.

J. Segeč, R. Košanová, K. Makoň, H. Makoňová, T. Lišková

► **Nové Sedliště II. – Pořejevský vrch (TC)**

3. 9. 2023 - hnízdo shozené vichřicí, výroba a osazení nového hnízdního základu

J. Segeč, J. Segeč ml. K. Makoň, H. Makoňová, T. Lišková

► **Bor u Tachova – V Oboře (TC)**

10. 9. 2023 – Oprava staré umělé hnízdní podložky na smrku

J. Segeč, J. Segeč ml. K. Makoň, H. Makoňová, T. Lišková

► **Nekvasovy II. – Buková hora (PJ)**

2023 – hnízdo opraveno, přistavěno, pár opakovaně na lokalitě i hnízdě, snůška ani mláďata však nezjištěny. **Prosinec 2023** – pád hnízda po vichřici, zlomená nosná větev.

Monitoring hnízdění telemetricky sledovaných ptáků

Spoluúčast na projektu Veterinární univerzity Brno, vedeným prof. MVDr. Ivanem Literákem. Zaměření na monitoring a telemetrické sledování luňáků červených i hnědých, orlů mořských a motáků pochopů.

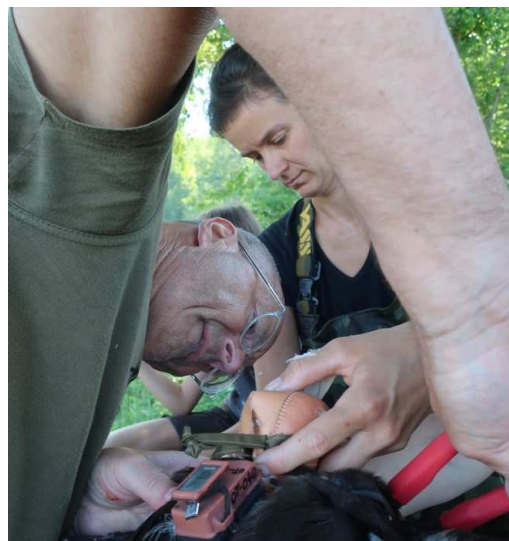
V návaznosti na 21 označených motáků pochopů z roku 2019 – 2022 na námi sledovaném území a lokalitách byly další 3 vysílačky osazeny na mláďata motáků pochopů i v červenci 2023.

OT-063/D169257 - Holostřevy I. /TC/ , Velký holostřevský rybník
15. 7. 2023 – I. hnízdo – částečně již poletující odrostlé mládě (F)

OT-040/D169264 - Holostřevy II. /TC/ , Velký holostřevský rybník
15. 7. 2023 – II. hnízdo – částečně již poletující odrostlé mládě (F)

OT-051/DX5683 - Mezholezy u H.Týna /DO/, Mezholezský rybník
15. 7. 2023 – III. hnízdo – částečně již poletující odrostlé mládě (M)

Tisková zpráva DES OP ZSŽ Plzeň 2023

Vysílačka motáka pochopa OT52

Náš příběh začíná v létě 15. 7. 2022 u rybníka Velký Rudolf kousek od Brodu nad Tichou. Profesor MVDr. Ivan Literák s kolegou Šimonem Krejčím z Veterinární univerzity Brno a s týmem lidí z DES OP nasazuje třem mláďatům motáka pochopa (F, M, M) satelitní vysílačku.

Jedno ze tří mláďat je samec, označený vysílačkou s číslem OT52, a právě na toho se dnes zaměříme.

Koncem léta se samec OT52, stejně jako jeho bratr (OT51), podle jednotlivých pozic ukládaných do map vydává ještě před odletem do Afriky do sousedního Německa. Zdržuje se v rybníční oblasti u Ingolstadtu kousek od Regensburgu, když vtom vysílačka z ničeho nic hlásí (24. 8. 2022) pokles tělesné teploty ptáka a jeho nulovou aktivitu. Podle podrobných satelitních map se tak stalo ve středu odpoledne po 16:00 hod. na soukromém chovném rybníku, hojně využívaném k lovu divokých kachen. Časová osa plus zpětně vyhodnocená data z vysílačky nasvědčují tomu, že dravec byl nelegálně uloven a střelen.

Kolegové z VU Brno žádají o spolupráci místní německé ornitology, pohybující se v dané oblasti. Ti potvrzují naši domněnku o nelegálním zástřelu. Veškeré jejich pokusy dostat se na lokalitu a zajistit vysílačku však končí tím, že rybník je v soukromém vlastnictví a vstup je tam zakázán.

A tak mrtvola pochopa i s vysílačkou postupem času přestane hlásit svou pozici a zdá se, že telemetrické sledování samce OT52 z Tachovska tím pádem pro nás definitivně končí.

To by se ale 27. 3. 2023 nesměla vysílačka OT52 opět na pár dní ozvat. Opět vysílá data a hlásí svou pozici. Samozřejmě už bez pochopa a z úplně jiné části rybníka. Někde tam musí ležet, solárním panelem otočená ke slunci a sluneční paprsky ji na několik dní opět zprovoznily. Toho, že vysílačka funguje, si všiml profesor Literák s tím, že data přeposílá nám na záchrannou stanici do Plzně se slovy: „Vysílačka se hlásí a pokud by se podařilo vysílačku najít, dáme ji letos na nějakého vašeho jiného pochopa.“

Důležitá poznámka! Jedna taková vysílačka se vším všudy včetně nasazení na dravce plus licenční poplatky vyjde cca na 1.600 EU, což je zhruba 40 000,- Kč. Díky úzké a odborné spolupráci s Veterinární univerzitou Brno, prof. MVDr. Ivanem Literákem a zapojení DES OP do jejich mezinárodního projektu máme možnost jenom na Plzeňsku od roku 2019 telemetricky sledovat celkem 21 motáků pochopů, včetně čtyř mláďat motáka pochopa z Plzně, hnízdícího v roce 2019 na Velkém Boleveckém rybníku. Takže informace o možnosti použití vysílačky na dalšího pochopa byla pro nás určitou výzvou, a tak jsme se v pátek 14. 4. 2023 vydali s Milošem Paiskerem (Mildou) do Německa pod Regensburg vysílačku hledat.

Je pátek 14. 4. 2023, naše expedice začíná na místní Policejní stanici v Geisenfeld, vzdušnou čarou 5 km od onoho soukromého rybníka, odkud vysílačka poslala několik dalších pozic. Kolega Miloš Paisker zkušeně oprášil svých šest lekcí němčiny ze základní školy a vysvětlil policistovi, co nás sem přivádí a co od něj potřebujeme. Pravda, Milda mluvil jako rodilý Němec, ale policista mluvil tak rychle, že mu nebylo úplně rozumět, takže za pomoci vytištěných materiálů překladače v mobilním telefonu jsme docílili toho, že policista po chvilce zavolal majiteli rybníka a naši návštěvu i její smysl mu nahlásil.

Když jsme to potom cestou na lokalitu s Mildou v autě řešili, shodli jsme se na tom, že návštěva místní policejní stanice byla nezbytně nutná, neboť v Německu vstupovat bezdůvodně na soukromé pozemky nesmí dokonce ani policie, což bylo první, co nám policista sdělil.

Dojeli jsme na místo, idylická samota s hájovnou, skoro jako loveckým zámečkem, přímo na hrázi chovného rybníka. K tomu dva tři domy kolem, vše oplocené, označené cedulemi „Soukromý pozemek, zákaz vstupu“.

Rybník byl evidentně vypuštěn, teď se znovu napouští. Zátoka, odkud se nám vysílačka opětovně zahlásila, je přímo pod zahradou majitele rybníka. Dle dohody na policii se

hlásíme u obyvatele jednoho z domů, ten telefonuje někomu dalšímu a po chvilce nám dává souhlas ke vstupu na zatím odhalený bahnito-písečný okraj rybníka pod zahradou. O naší návštěvě už věděl od policie, a tak i přes prvotní odstup nám ale hodně pomohl a vyšel vstříc.

Zadáváme souřadnice do map a opatrně krok po kroku těsně vedle sebe očima pročesáváme naplaveniny, bláto i pod vodní hladinou až na písek na suchu, rákosí, listí, kompost. Dvě hodiny systematicky centimetr po centimetru převracíme písek a naplaveniny. Nacházíme desítky vystřelených nábojnic z brokovnice, jedno peříčko z kachny divoké, kostru kormorána velkého a desítky drobných předmětů velikosti spínacího špendlíku. Vysílačku však nikoliv! Tak znova! Zakleknout, rukama přehrabujeme naplavený materiál. Milda se zhlédl v místním kompostu, přehrabuje jeho nánosy, nechceme se smířit s tím, že vysílačku nenajdeme. A znova do vody, vedle stop další stopy a znova nic!

Znovu vytahuji tabulku posledních dat z vysílačky, porovnáváme časy, souřadnice jednotlivých bodů. Znovu se vracíme na stejné místo, ale kontrolujeme i plochu kolem a zaplavené bahno. Nic!

Přijeli jsme pozdě a vysílačka už musí být zase pod vodou. Už po příjezdu se potvrdila naše teorie o tom, že samec pochopa byl zastřelen na opačném konci rybníka, přičemž s vysílačkou ho následně voda a vítr přenesly do zátoky u stavidla. Tady se tělo uhynulého dravce rozložilo a vysílačka klesla na dno, kde vybitá ležela až do doby, než rybáři rybník vypustili. Následně ji slunce nabilo, zprovoznilo, vysílačka ožila a poslala

několik dalších dat z lokality. Jak však začali rybáři rybník po výlovu zase napouštět, překryla vysílačku opět voda, vybila se a je na dně rybníka pohřbena. My jsme přijeli na místo 7 dní od odeslání posledních souřadnic. V tu dobu už byla vysílačka zase nefunkční a vybitá. Pravda, byli jsme pravděpodobně blízko, ale ne tak, abychom ji našli.

Po třech hodinách usilovného hledání jsme to nakonec vzdali a vrátili se do Plzně zpět. Příští týden nás s Mildou čeká ještě lokalita Lipsko. I tam to vypadá, že nám samce OT51 nelegálně zastřelili, ale vysílačka tam někde na slunci pěkně leží, jelikož stále vysílá a posílá data. Držte nám palce.

Tisková zpráva DES OP ZSŽ Plzeň 2023

„Akce OT 51“

Po neúspěšném hledání vysílačky OT 52 u Regensburgu (o kterém jsme vás už podrobně informovali v předešlé tiskové zprávě) jsme s kolegou Milošem Paiskerem opět vyrazili do sousedního Německa, ale tentokrát k Lipsku.

Cílem naší akce byla průběžně se hlásící a funkční vysílačka námi telemetricky sledovaného motáka pochopa OT 51. Ten se, stejně jako další dvě mláďata, vylíhl rovněž na rybníku Velký Rudolf, kousek od Brodu nad Tichou (TC), kde mu byla vysílačka kolegy z Veterinární fakulty Brno (15. 7. 2022) nasazena.

I tento moták pochop se před svým odletem na zimoviště do Afriky vydal koncem léta z Tachovska do sousedního Německa, kde z ničeho nic uhynul a následně přestala fungovat i jeho vysílačka.

Co se zde přihodilo lze jen těžko odhadnout, ale když jsme s Mildou dorazili po třech a půl hodinách na místo, byli jsme příjemně překvapeni, o jak zajímavou lokalitu se jedná. Soustava mělkých vodních nádrží v otevřené krajině po těžbě štěrkopísku zhruba 15 km od Lipska musí být rájem nejenom pro ptáky, ale i pro obojživelníky, plazy i hmyz.

Jelikož se jednalo o volně přístupnou lokalitu, pravděpodobně v majetku – obrovské místní těžební společnosti, možná i státu, návštěvu policejní stanice daného okrsku jsme tentokrát při našem postupu vynechali. Navíc všude přítomné odpadky na odbočkách ze silnice jasně svědčily o tom, že tentokrát se pohybujeme v bývalém bloku východního Německa a že tady to s tím zákazem vstupu, dodržováním zákonů a respektováním soukromého majetku zas až tak vážně neberou.

Každopádně na lov kachen a ryb sem ale chodí stejně, jako v tom bývalém Německu západním a úplně stejně zde pravděpodobně nemají rádi ani naše motáky pochopy.

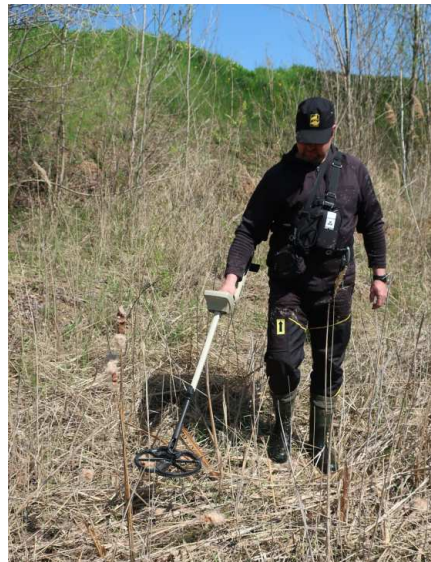
Vytáhnu-li si totiž data z daného dne, kdy aktivita pochopa ze vteřiny na vteřinu spadla na nulu a jeho tělesná teplota razantně klesla podle toho, jak jeho tělo chladlo, plus

skutečnost, že se to vše odehrálo ve čtvrtek 8. 9. 2022 pozdě odpoledne, tak ho asi nesrazilo auto ani nenarazil do drátů el. vedení.

Co se však na lokalitě na podzim roku 2022 přesně odehrálo, se už asi nedozvíme, jelikož bez odezvy a konkrétního výsledku skončila i naše snaha zapojit do pátrání po vysílačce a uhynulém dravci místní policii. Zhruba po měsíci od události jsme dostali z tamního policejního oddělení písemnou informaci, že na místě pátrající policista vysílačku ani ptáka nenašel, a tím se celý případ odkládá.

I tady to vypadalo na ztrátu jak pochopa, tak vysílačky, kdyby se v průběhu měsíce března 2023 vysílačka znovu nezahlásila a nezačala fungovat. Opět informace od kolegů z Veterinární fakulty Brno o tom, že vysílačka se z lokality hlásí, je téměř plně nabita a posílá souřadnice své polohy, pro nás s Mildou to byla jednoznačně výzva! Nechali jsme si naposílat všechna aktuální data a v pátek 21. 4. 2023 jsme společně vyrazili do Německa na akci pod krycím názvem „OT 51“.

Je přesně 11.53 hod., vystupujeme z auta a koukáme směrem, odkud se vysílačka hlásí. Hlavou nám problesklo, tak tady by to nemuselo být tak složité a máme teoreticky velkou šanci vysílačku najít. Ani jeden z nás to však raději nevyslovil, jelikož s dohledáváním vysílaček máme bohaté zkušenosti a dokud ji nedržíte v ruce, tak je zbytečné o tom vůbec mluvit.

Blížíme se k bodu, odkud je nejvíce hlášení. Postup hledání je stejný, stojíme vedle sebe, očima doslova pročesáváme terén před sebou a malými krůčky se pohybujeme vpřed. Sakra tady někde musí ležet, pěkně na sluníčku, otočená solárním panelem nahoru. Nic! Tak znova. „Stojím na bodě, kde musí být“, hlásí Milda a roztáčí z toho bodu spirálu směrem ven. Tu musím vidět a najít. Nic! Dobře, tak znova! Nastupuji s detektorem kovu a opět ze stejného místa prohledávám centimetr po centimetru. „Píííííííí“, křičí detektor, Milda přiskočí a rukama šátrá v místech nálezů. „Tady musí být!“ A není! Z naplavenin listů vyndává staré rybářské olůvko. Hledáme znova, už máme hnízdo kachen s vejci, já mám vodu v gumovce, sešlapanou vegetaci, ale vysílačku stále ne. Milda opět studuje data z mapy, opatrně se prodírá rákosím a hledá, když vtom slyším jeho: „Mám ji! Tady je!“

Super, paráda a hurá! Ve vodě mezi suchými stébly rákosí plave solárním panelem ke slunci otočená naše vysílačka OT 51 i s popruhy. Tak tady bych ji opravdu nečekal. Ještěže Mildu napadlo se podívat i na další souřadnice a body.

Máme obrovskou radost, ještě společná fotka a jdeme k autu, kde je třeba vše ještě pořádně prohlédnout a nafotit. Posíláme SMS zprávy kolegům do Brna a zhruba po hodině od příjezdu se vydáváme na cestu domů. Tentokrát nás měl Pánbůh rád a vysílačku jsme našli!

A na závěr.

Cestou zpět jsme měli celkem tři a půl hodiny na to, abychom vyhodnotili všechny informace, které jsme v terénu získali. Je totiž dost pravděpodobné, že na vodní hladině plavala i vysílačka OT 52, kterou jsme hledali u Regensburgu minulý týden. Napuštění a vypuštění rybníka s ní pravděpodobně pohnulo natolik, že se začala zase znovu hlásit a v době, kdy jsme na lokalitu dorazili a hledali ji, už mohla být pod nánosem jiného materiálu na rybníku úplně jinde. No uvidíme, zda se třeba ještě někdy neozve a nedostaneme s Mildou ještě jednu šanci.

Ověření a prokázání hnízdění telemetricky sledovaných luňáků červených v roce 2023

Luňák červený ITE07 – samice 26. 6. 2015

Pravidelné hnízdění u obce Modlešovice (ST)

V roce 2023 hnízdí minimálně již potřetí na stejném hnízdě na ohnuté borovici v lesíku u zemědělského objektu obce Modlešovice (ST). Dne 31. 5. 2023 na hnízdě kroužkována celkem 3 mláďata.

č. kroužku:	odeč.kr.	věk:	datum:	lokalita:	okres:	poznámka:	kroužkoval:
CB52728	M6C	pull.	31.05.2023	Modlešovice u Strakonic	ST	49.2542308N, 13.9686986E	K. Makoň
CB52729	M7C	pull.	31.05.2023	Modlešovice u Strakonic	ST	49.2542308N, 13.9686986E	K. Makoň
CB52730	M8C	pull.	31.05.2023	Modlešovice u Strakonic	ST	49.2542308N, 13.9686986E	K. Makoň

Luňák červený ORNO39 – samice 16. 6. 2019

V roce 2023 hnízdí nově u obce Paračov (ST). Dne 31. 5. 2023 na hnízdě kroužkována celkem 2 mláďata. Nové hnízdo na borovici u posedu.

č. kroužku:	odeč.kr.	věk:	datum:	lokalita:	okres:	poznámka:	kroužkoval:
C167905	N0C	pull.	31.05.2023	Paračov - remíz	ST	49.2077247N, 13.9960464E	K. Makoň
C167906	N1C	pull.	31.05.2023	Paračov - remíz	ST	49.2077247N, 13.9960464E	K. Makoň

Luňák červený ORNO195 – samice 17.7. 2019

Pravidelné hnízdění u obce Hadrava – Nýrsko (KT). V roce 2023 hnízdí minimálně již potřetí na stejném hnízdě na smrku u paseky. Dne 17. 6. 2023 na hnízdě kroužkována celkem 2 mláďata.

č. kroužku:	odeč.kr.	věk:	datum:	lokalita:	okres:	poznámka:	kroužkoval:
CB52741	MLC	pull.	17.06.2023	Nýrsko - Hadrava (smrk z roku 2022) - samice vysílačka	KT	49.316331, 13.128467	K. Makoň
CB52740	MJC	pull.	17.06.2023	Nýrsko - Hadrava (smrk z roku 2022) - samice vysílačka	KT	49.316331, 13.128467	K. Makoň

Luňák červený AUKI89 – samice 28. 6. 2017

V roce 2023 předpokládaný pohyb samice na lokalitě Stráž u Tachova (kolem hnízda na borovici z roku 2022) v den kontroly hnízdo bez mláďat - hnízdění neprokázáno – mláďata ani samice nezjištěna. Porucha vysílačky.

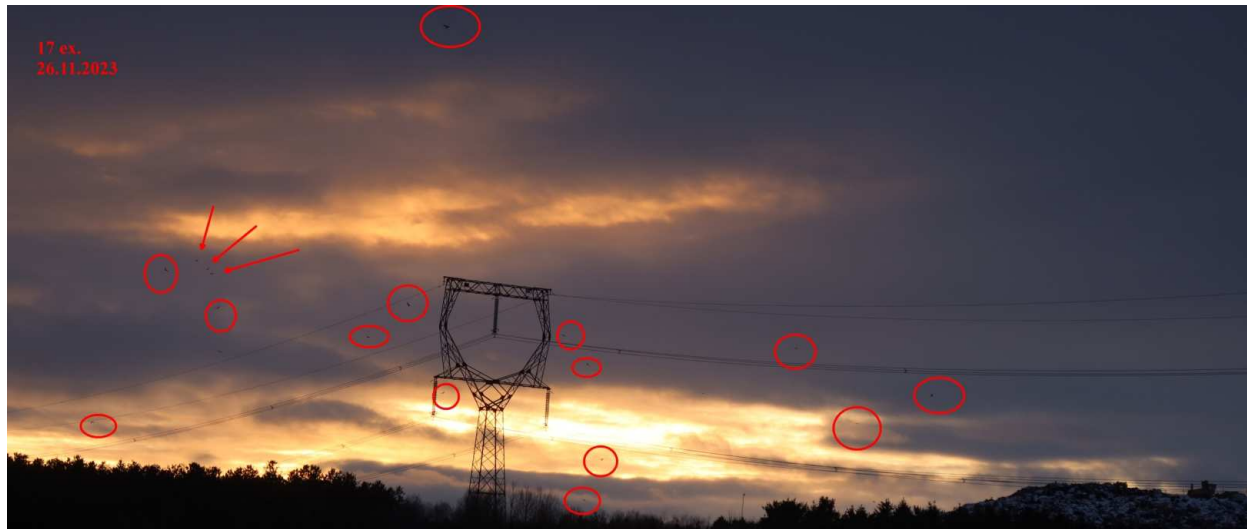
Luňák červený ORNO70 – samice 12. 12. 2021

V roce 2023 zachycen výskyt jedince (31. 5. 2023) u obce Tchořovice (ST). Jedinec pozorován na lokalitě jako lichý, hnízdo nalezeno a postaveno v olši u Hořejšího rybníka, bez mláďat a vajec. Hnízdění neprokázáno.

49.4368403N, 13.7930467E

Sčítání zimujících luňáků červených u Černošína (TC)

Další již několikáté sčítání luňáků červených zimujících na skládce TKO odpadu u Černošína na Tachovsku. Kontrola lokality 26. 11. 2023 a nad tělesem skládky sečteno celkem 8 exemplářů luňáka červeného.

Druhá kontrola 30. 11. 2023, kdy v bezprostřední blízkosti tělesa skládky, na jižní slunné straně kopce Vlčtejn, pozorováno na slunci se vyhřívajících a termiku využívajících celkem do 20 exemplářů luňáků červených.

Moták lužní 2023

- 5. 7. 2023 - odchyt dospělé a kroužkované samice motáka lužního na lokalitě u Přehýšova /PS/. Odchyt do nárazové sítě na výra, samice již označena německým ornitologickým kroužkem. Kroužek odečten a odeslán přes Kroužkovací stanici Národního muzea Praha do německé kroužkovací centrály.

- 25. 7. 2023 - asistence kolegům z Tachovska (Z. Márovi a M. Liškovi) při zabezpečení částečně predovaného hnízda motáků lužních v pšeničném poli na lokalitě Kočov /TC/. Pletivo, dráty do rohů, práce dronu. Na lokalitě nalezena a řešena dvě mláďata živá (zabezpečena ohrádkou) a dvě mláďata bohužel nalezena již uhynulá, predována pravděpodobně šelmou.

Uměle vytvořené hnízdní kolonie jiříček obecných

Plzeň – ZD Červený Hrádek /PM/

Plzeň - Černice NC Olympia /PM/

V rámci projektu druhové ochrany a podpory NADACE ČEZ jsme nainstalovali do kravína zemědělského družstva v Plzni-Červeném Hrádku dalších dvacet umělých hnízd pro jiříčky obecné. K patnácti již stávajícím a střídavě obsazeným hnízdům z roku 2020 přibyla další částečně mobilní hnízdní stěna s 20 hnízdy.

Další náhradní umělé hnízdní možnosti máme již několik let na nákupním centru Olympia Plzeň – Černice. Zde historicky byla jedna z největších populací jiříček na tehdejší zemědělském statku. Ten ale musel ustoupit výstavbě nových domů, a tak od roku 2010 hnízdí jiříčky na požárním schodišti i v námi osazených umělých hnízdech.

Na obou lokalitách každý rok dochází k pravidelnému monitoringu, kroužkování a adopci do ZSŽ donesených jiříčcích mládřat.

K. Makoň, P. Steinbach, M. Paisker, R. Zeman, D. Martinovský

Monitoring hnízdících vlaštovek obecných v dojárně ZD Plzeň–Červený Hrádek /PM/

Pravidelný monitoring, kroužkování mláďat na hnízdech a kontrolní odchyt dospělých jedinců v prostorách dojírny kravína ZD Plzeň–Červený Hrádek. V roce 2023 odchyceno, okroužkováno celkem 11 dospělých jedinců, od kterých byl odebrán i vzorek peří na biologickou analýzu koordinovanou Národním muzeem Praha.

Počet záznamů: 2

Editovat	Datum ^	Typ značky	Číslo značky/kroužku	Stanice	Druh	Pohlaví	Věk
	30.06.2023	Kovový kroužek	S 791253	CZP	vlaštovka obecná	M	+1K
	22.07.2021	Kovový kroužek	S 791253	CZP	vlaštovka obecná	M	+1K

Počet záznamů: 3

Editovat	Datum ^	Typ značky	Číslo značky/kroužku	Stanice	Druh	Pohlaví
	03.07.2023	Kovový kroužek	S 791251	CZP	vlaštovka obecná	M
	14.08.2022	Kovový kroužek	S 791251	CZP	vlaštovka obecná	M
	22.07.2021	Kovový kroužek	S 791251	CZP	vlaštovka obecná	M

Výměna budky pro poštolky s již snesenými vejci Plzeň–Doubravka, Lopatárna /PM/

Výměna rozpadlé plastové budky s vejci pro poštolky obecné. Dne 3. 4. 2023 proběhla operativní a mimořádná výměna rozbité plastové budky pro poštolky umístěné na příhradníkovém sloupu el. vedení u ř. Úslavy Plzeň-Doubravka u bývalého venkovního plaveckého areálu Lopatárna. V den výměny byla v budce již snesena tři poštolčí vejce, která jsme i s hnízdním základem přesunuli do nové náhradní plastové budky. Výměna hnízdní budky proběhla bez problémů a samice novou budku ihned okamžitě obsadila, snesla další vejce a pár mláďata na lokalitě bez problémů vyvedl.

K. Makoň, D. Martinovský

Kontrolní odchyt a kroužkování zimujících kalousů ušatých Plzeň – Slovany, Zelenohorská ul. /PM/

Kontrolní odchyt a kroužkování kalousů ušatých zimujících v jehličnatých stromech a zástavbě nedaleko parku Homolka v Plzni na Slovanech, Zelenohorské ul. . Odchyt do nárazových sítí, celkem uskutečněny čtyři noční odchytové akce 3. 1., 6. 1., 8. 1. a 14. 1. 2023. Celkem odchyceno 5 kalousů, 2 odečteny a již okroužkovány.

Odchyt a monitoring rorýsů obecných Hnízdní kolonie Plzeň–Lochotín, NC Družba /PM/

Kontrolní odchyt a kroužkování rorýsů obecných, hnízdicích ve stropních panelech průchodu NC Družba. Zachyceno několik zpětných hlášení a v minulosti kroužkovaných jedinců. **K. Makoň, D. Martinovský**

R 185309

Kroužkování

Druh: **rorýs obecný**
Datum: 04.07.2019
Místo: Plzeň - Lochotín, NC Družba ()
13,363 49,768
Pohlaví, věk: U, +1K

Zpětná hlášení

Ke kroužku nejsou žádné zpětné odchvy nebo hlášení.

[Zpět](#)

Kroužkování a odchyt bahňáků na Klabavské přehradě /RO/

Několik samostatných, převážně nočních odchytových a kroužkovacích akcí na upuštěné Klabavské přehradě v meandru na přítoku do vodní nádrže. Akce od 17. 9. do 28. 9. 2023 - odchyt do nárazových sítí a odchyceno několik bekasin otavních, konipasů bílých, dále kulíků, ledňáčků atd. **M. Paisker, D. Martinovský, K. Makoň, H. Makoňová st. i ml., T. Lišková, A. Liška ...**

Mezinárodní sčítání vodních ptáků

Tradiční celorepubliková akce, při které sčítáme 56km úsek řeky Berounky a vybrané rybníky či říční úseky na Plzeňsku, se uskutečnila dne 14. 1. 2023. Řeka Berounka se sčítá za pomoci kánoí, a to většinou rozděleně do čtyř větších úseků. Sčítáme z Plzně až do Zvíkovce. Celkově bylo opět vidět, že v průběhu posledních deseti až patnácti let populace jednotlivých druhů ptactva citelně kolísají a bohužel i klesají. Pravidelně se na akci podílí ve stanoveném datu přes dvacet účastníků - členů DES OP.

Přesné výsledky a celkové počty jednotlivých druhů vodního ptactva z námi sledovaných úseků opět zpracovala kolegyně Marie Süssová, která komunikuje s mezinárodní sčítací centrálou.

Zvláštní poděkování patří půjčovně lodí H2O SPORT SIKYTA, která nám již několik let na tuto mezinárodní akci bezplatně půjčuje lodě a vodácké vybavení. Děkujeme.

Obnovení zásypu pro vodní ptáky zimoviště ř. Berounka

29. a 30. 10. 2023 obnovení a oprav zásypu pro vodní ptáky na ř. Berounce, zimovišti vodního ptactva nedaleko kostela sv. Jiří pod Pecihrádkem (levý břeh). Oprava podtržce, instalace zábrany proti nežádoucím návštěvám lokality. Oprava sítě na podtržci. ***K. Makoň, H. Makoňová, D. Martinovský***

Další spoluúčast na akcích u kolegů a s kolegy:

Límcování hus velkých

Spoluúčast DES OP na odchytu, kroužkování a límcování hus pod vedením kolegy RNDr. Michala Podhrázského, ZOO Dvůr Králové.

4. 6. 2023 - Hazlov /CH/

Odchyt, kroužkování a límcování nelétavých hus velkých, hnízdících na lokalitě golf Hazlov u Chebu (CH). Jednodenní akce, odchycena a označena pouze 2 mláďata husy velké. Vše ostatní již létavé.

5. 6. 2023 – Líně – rybník Okružinka (U křížku)

Odchyt, kroužkování a límcování nelétavých hus velkých, hnízdících na lokalitě rybník Okružinka až rezervace Nový rybník. Na lokalitě odchyceno a označeno celkem 6 hus velkých (3 pull., 3 adult.)

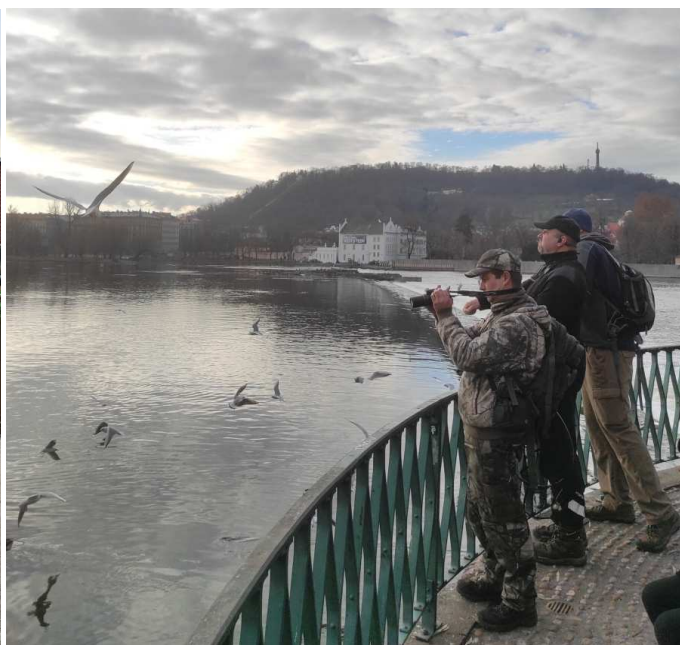

Monitoring a kontrola vodních ptáků na řece Vltavě v Praze

V sobotu 16. 12. 2023 v 10.00 hod. na levém břehu (náplavce) řeky Vltavy na Smíchově. Letos akci svolal kolega Jiří Vaník a následně vedl Michal Podhrázký, hlavní koordinátor límcování, značení a kroužkování hus a labutí.

Sešlo se nás opět hodně a nechyběli jak kolegové ze severních Čech, tak z Čech jižních. Cílem akce bylo projít levý i pravý břeh v úseku právě mezi železničním mostem u Vyšehradu až k Mánesovu mostu a přes Karlův most po náplavce zase zpět. Kontrolovali, sčítali a odečítali jsme hlavně labutě velké, divoké kachny, lysky černé a racky. Podařilo se odečíst cca stovka ornitologických kroužků, zejména labutí a racků.

Opět jsme se potkali se skupinou Muzejnické exkurze vedené vedoucím Kroužkovací stanice Národního muzea Praha kolegou RNDr. Jaroslavem Cepákem.

Asistence policii, hasičům a orgánům ochrany přírody

Společné zásahy u dopravních nehod, na veřejném prostranství a v zástavbě. Převzetí poraněného živočicha či zvířete ze zájmového chovu (věci nalezené). Dočasná péče o zvířata zabavená, opuštěná či v majetkovém řízení. Dlouhodobá vzájemná technická i odborná spolupráce a komunikace.

Protokol pro Policii ČR

Asistence Policii ČR a odborné posouzení nálezu dvou náhodně nalezených a nahlášených uhynulých bobrů evropských v řece Berounce. Důležitá spolupráce státního orgánu s místně působícím subjektem ochrany přírody.

Školení IZS pro ZSŽ Pasíčka

Dne 21. 3. 2023 školení hasičů, městských strážníků a policistů pro ZSŽ Pasíčka. Odchyťová technika, manipulace se zvířaty 2 x 4 hodiny, přes 100 účastníků kurzu.

Školení IZS pro ZSŽ Vlašim

Dne 13. 11. 2023 školení hasičů, městských strážníků a policistů pro ZSŽ Vlašim. Odchyťová technika, manipulace se zvířaty 1 x 4 hodiny, přes 50 účastníků kurzu.

EKOLOGICKÁ VÝCHOVA, OSVĚTA, PROPAGACE

Výstava „30 LET V PLZNI PRO ZVÍŘATA I PRO LIDI“

Celkem 20 velkoformátových tematicky zaměřených panelů, deset z nich věnovaných 30leté historii DES OP v dobových fotografiích a textech. Dalších deset tabulí věnováno konkrétním zvířecím pacientům a lidem ze ZSŽ Plzeň.

Výstava byla k vidění pod širým nebem v Plzni - Šafaříkových sadech od 3. 5. 2023 do 31. 5. 2023, přičemž hlavními partnery výstavy byly město Plzeň a Plzeňský kraj. Jako první výstavu (3. 5. 2023) odpoledne navštívil a neformálně zahájil rezortní náměstek primátora města Plzně pro oblast životního prostředí pan Aleš Tolar.

Zvláštní poděkování patří všem, kteří se na realizaci výstavy podíleli a i těm, kteří se na výstavu přišli podívat. Děkuji i těm, kteří se na vzniku výstavy a jejím obsahu přímo spolupodíleli, jmenovitě Zdeňce Kubalové za nápad, scénář a prvotní koncepci výstavy, dále za textovou přípravu a korektury Gabriele Špalkové a Jiřině Hepové. Texty přeložila Tereza Pelikánová a celou výstavu graficky zpracoval Štěpán Bako. Tisk a realizaci výstavy v sadech provedla West Media Communication, s.r.o. Stanislav Zeman a hlavním partnerem výstavy bylo město Plzeň a Plzeňský kraj.

A jelikož výstava měla opravdu velký ohlas a pro náš spolek velký význam, rozhodli jsme se její formát zmenšit na polovinu a data přenést i s dalšími 5 bonusovými tabulemi na závěsné bannery o rozměrech 66 x 100 cm, aby i nadále plnila svůj účel.

Host Lucie Výborné ze ZSŽ Plzeň /PM/

V pátek 13. 1. 2023 jsme měli jedinečnou možnost a čest přivítat v naší záchranné stanici paní moderátorku Lucii Výbornou a jejího kolegu dramaturga Tomáše Černého z Radiožurnálu Českého rozhlasu.

V rámci přímého zhruba 40minutového vstupu ze Záchrané stanice živočichů Plzeň do „živého“ vysílání pořadu „Host Lucie Výborné“ jsme se s mikrofonem prošli po léčebném areálu a probrali několik základních projektů a aktivit, spojených s činností našeho spolku.

<https://radiozurnal.rozhlas.cz/v-prirode-jde-o-preziti-obrovskym-problemem-je-polidstovani-zvirat-upozornuje-8909262>

<https://www.youtube.com/watch?v=KLgZQX8XGx0>

Děkuji paní Lucii i týmu tvůrců pořadu Českého rozhlasu za jejich profesionální a precizní přístup, podporu a propagaci naší stanice a činnosti.

Vypouštění poštolek za účasti ČT

Dne 8. 8. 2023 vypouštění poštolek za účasti štábu České televize, redakce Událostí v regionech - jih a západ:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/15334114383-udalosti-v-regionech-jih-a-zapad/223411000180808/>

Zajímavosti, tipy, články ze ZSŽ Plzeň

Prestižní a výborný časopis pro náročné, čtvrtletník Vítaného hosta, vás ve svém prvním vydání roku 2023 vrátil do letní sezóny roku 2022 a doslova vás protáhl rákosinami některých rybníků v Plzeňském kraji. Náš příspěvek pod názvem „Tvrký boj o přežití a výsledky telemetrického sledování motáka pochopa“ vás ve stručnosti seznámil s výsledky monitoringu celkem jednadvaceti mláďat motáka pochopa, které jsme v letech 2019 až 2022 dlouhodobě za pomoci speciálních vysílaček telemetricky sledovali.

https://www.desop.cz/dokumenty/Dalsi_obsah_webu/Vitany_host/tvrky_boj_o_preziti.pdf

Ornitologický časopis Ptačí svět pak přicházel s článkem „Jak bobři navracejí vodním ptákům domov“. V tomto příspěvku jsme se spolu se šéfredaktorkou Alenou Klvaňovou z ČSO prošli po zajímavých mokřadních lokalitách v Plzeňském kraji. Nechyběl Janovský mokřad, Pekelný rybník a samozřejmě náš Kateřinský potok. Jinak Ptačí svět byl věnovaný hlavně vodním ptákům.

https://www.desop.cz/dokumenty/Dalsi_obsah_webu/Napsali_o_nas/ptaci_svet_2023_01.pdf

Velmi pěkný a poučný článek vyšel i v časopisu Rybářství 03/2023, ve kterém se autor příspěvku RNDr. Bořek Drozd, Ph.D., z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích věnuje zejména vodnímu ptactvu a jeho kolizím se sportovním rybolovem. Podrobně rozebrané téma si opravdu zaslouží pozornost nejenom rybářů, ale i těch, kteří se podél vody pohybují a není jim úplně jedno, co se kolem děje.

https://www.desop.cz/dokumenty/Dalsi_obsah_webu/Napsali_o_nas/rybarstvi_2023_03_58-61_vlasce.pdf

Není zub jako zub - přednáška zoologa Pavla Zuberu

Dne 12. 4. 2023 jsme pořádali přednášku biologa a pedagoga p. Pavla Zuberu s názvem „Není zub jako zub“. Za dvě hodiny poutavého vyprávění jednoho z předních biologů a preparátorů jsme stihli probrat pouze mihule, paryby, žraloky a několik druhů ryb, a proto jsme museli slíbit, že v cyklu jeho odborných přednášek budeme i nadále pokračovat. *Děkujeme i spřátelené společnosti JOHAN za pronájem sálu v MOVING STATION a jako vždy perfektní servis.*

Projekty ekologické výchovy a osvěty

Další naše tematicky zaměřené projekty a programy ekologické výchovy a vzdělávání realizované v roce 2023.

17. 1. 2023 – Program ekologické výchovy pro žáky MŠ Plzeň - Pod Chlumem.

18.1. 2023 – Program ekologické výchovy pro žáky Lesní školky Větvicka.

25. 1. 2023 – Program ekologické výchovy pro žáky 5. třídy ZŠ Plzeň – Újezd.

2. 5. 2023 – Program ekologické výchovy pro žáky 10. ZŠ Plzeň.

5. 3. 2023 – Jedna z nejhorších akcí a pokus prezentace ekologické výchovy v přeplněném sále kulturního domu v Hromnici. Účastníci akce očekávali poněkud jiný program a pozornost zejména dětí nebyla až na tři děti vůbec žádná. Jediným přínosem této akce bylo první setkání s malým Adamem Liškou a jeho rodiči, jinak se jednalo o naši nejhorší akci, která musela být předčasně ukončena.

15. 3. 2023 – instalace dvou ptačích budek do areálu Církevní ekologické školy Plzeň – Slovany.

O zvířatech a lidech - přednáška

Ve středu 29. 3. 2023 za podpory rezortního pana náměstka Aleše Tolara proběhla v prostorách kavárny STAN přednáška „O zvířatech a lidech aneb 30 let ve službě“. Děkuji všem, kteří přišli, a i když účast nebyla příliš velká a posezení bylo spíše komorní, tak se akce vydařila.

Vítání ptačího zpěvu – jarní vycházka Plzeň /PM/ Den otevřených dveří ZSŽ Plzeň

Tradiční ornitologická akce v sobotu 6. 5. 2023 pořádána spolu se Západočeskou pobočkou České společnosti ornitologické při Západočeském muzeu v Plzni. Ornitologická vycházka vedená Lubomírem Volterem, ukázka odchytu a kroužkování ptactva Miloš Paisker, Václav Říš, David Martinovský. Den otevřených dveří v areálu ZSŽ Plzeň a výstava fotografií fotografa a horolezce Lubora Zalabáka.

Vítání ptačího zpěvu v Dobřanech /PJ/

V neděli 7. 5. 2023 tradiční ornitologická a kroužkovací akce v Dobřanech. Tematicky zaměřené dopoledne s odborným výkladem a ukázkou kroužkování ptactva. Akce pořádána kroužkovatelem Milošem Paiskerem ve spolupráci s panem Krákorou.

Ptačí festival – podzimní vycházka Plzeň /PM/

Den otevřených dveří ZSŽ Plzeň

Tradiční akce 7. 10. 2023 spojená s ornitologickou vycházkou, ukázkou odchytu a kroužkování ptactva, zakončená v areálu ZSŽ Plzeň. Realizováno společně se Západočeskou pobočkou České společnosti ornitologické při Západočeském muzeu v Plzni. Vedoucí ornitologické vycházky a garant akce Lubomír Volter, odchyt a ukázka kroužkování ptactva za kolegu Miloše Paiskera mimořádně vedl a řídil pod Pecihrádkem kolega ornitolog a kroužkovatel David Martinovský. Den otevřených dveří, opékání špekáčků a zmenšená výstava k 30 letům od založení DES OP v areálu ZSŽ Plzeň

10. 10. 2023 – Návštěva ZSŽ skupinou archivářů MMP.

13. 10. 2023 – Tradiční Den zvířat realizovaný Odborem životního prostředí MMP. Dvakrát jedna vyučovací hodina.

8. 11. 2023 – Výukový program v ZŠ Třemošná I. stupeň u Adama Lišky. Přednáška Stopař.

13. 11. 2023 – Odborné školení hasičů, strážníků a policistů v ZSŽ Vlašim.

24. 11. 2023 – Stopovačka ř. Berounka pro žáky MŠ Chrást

25. 11. 2023 – Program ekologické výchovy v ZSŽ Plzeň pro žáky 26. ZŠ Plzeň.

27. 11. 2023 – První přednáška Hany Makoňové ml. (ptáci ČR) pro I. stupeň ZŠ Štěnovice sklídila obrovský úspěch. Realizováno ve třech přednášejících celkem pro 6 tříd v průběhu dvou vyučovacích hodin.

Propagace činnosti DES OP a ZSŽ Plzeň - Radovi

Propagace činnosti DES OP na běhu RUN v Borském parku.

Další cenné exponáty do budoucí expozice nové ZSŽ Plzeň

Řádově desítky kusů zejména lebek do nově připravované zoologické expozice nové záchranné stanice živočichů jsme získali v roce 2023 darem od předního biologa a učitele Mgr. Pavla Zubera.

FB a Instagram

Od konce roku 2015 nás najdete i na sociální síti FB.

<https://www.facebook.com/desop.plzen/>

Od roku 2020 nás můžete sledovat i na spolkovém INSTAGRAMU, který zřídil za DES OP kolega Radek Zeman a v roce 2023 převzala plně Tereza Lišková.

https://www.instagram.com/zachranna_stanice_plzen/

Tiskové zprávy – efektivnější komunikace s médii

Od roku 2007 zavedená komunikace s médii a příznivci DES OP. Aktuální tiskové zprávy, pozvánky na akce, zajímavé informace, to vše rozesíláno v elektronické podobě na celkem 564 e-mailových adres a subjektů. V roce 2023 jsme vám takto poslali 99 oficiálních tiskových zpráv a informací. Vážíme si vaší přízně, děkujeme, že nás sledujete. K odběru zpráv se mohou noví zájemci snadno přihlásit prostřednictvím našich webových stránek na adrese www.desop.cz.

Vánoční gala koncert od Andílků na státním zámku Kozel

Dne 10. 12. 2023 účast na Vánočním koncertu dětského sboru Andílci tentokrát pořádaném v jízdárně státního zámku Kozel u Štáhlav /PJ/. Za DES OP se koncertu a křtu nového hudebního CD účastnila Olga Štěpánková a Karel Makoň.

Chlumonoš - Plzeň /PM/

Tradiční vánoční akce, zejména pro děti, pořádaná vždy 25. 12. 2023. Vycházka po zpevněné cestě od areálu ZSŽ Plzeň do lesa pod rozhlednu Chlum, kde Chlumonoš (Štěpán Nováček) s andělem rozdali drobné dárky pod rozsvíceným stromem.

Kalendáře na rok 2024

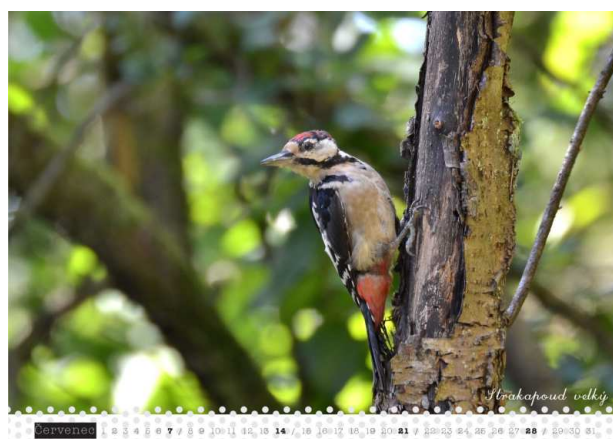
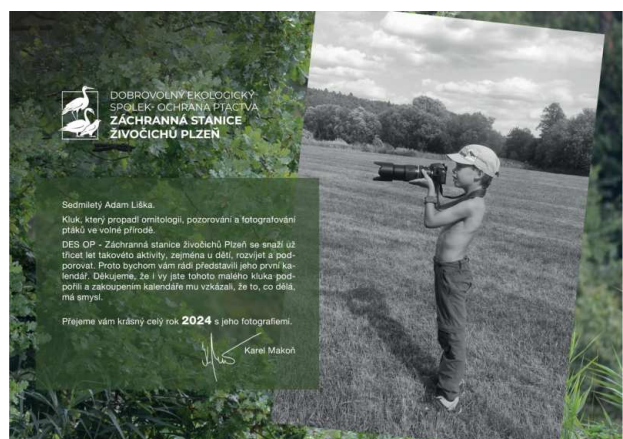
Velkoformátový 12měsíční kalendář formátu A3 s fotografiemi zvířat od Olgy Havlíčkové se speciální zadní stranou informací o plánované Celkové rekonstrukci, modernizaci a rozšíření ZSŽ Plzeň.

Tradiční dvanáctiměsíční kalendář formátu A3 nejlepších fotografií od Rudolfa Košanové.

Nově pak podpora kalendáře sedmiletého Adama Lišky, rovněž 12měsíčního kalendáře formátu A4 našich ptačích druhů.

Nově navázána spolupráce s fotografkou Olgou Havlíčkovou a fotografem a tiskařem Petrem Dvořáčkem, tiskárna DRAGON PRINT s.r.o.

PERSONÁLNÍ POKRYTÍ, ČLENSKÁ ZÁKLADNA

Členská základna

Chod organizace zabezpečuje jeden zaměstnanec na plný úvazek a početná skupina dobrovolníků. V roce 2023 k 31. 12. 2023 bylo celkem evidováno **56 řádných členů DES OP**. Organizace má dále 3 členy čestné a velké množství externích kolegů i příznivců, kteří s naší organizací aktivně a dlouhodobě spolupracují.

V roce 2023 byli po zkušební době přijati do kolektivu DES OP další dva členové, a to Magdalena Berkovská 1. 1. 2023 a Jan Kovač 1. 1. 2023. Následně pak od 1. 6. 2023 jsou členy Gabriela Černá a Jiří Kříž, 1. 8. 2023 pak Danuše Škopková a David Martinovský.

Výcvik lezení

Opakovaný výcvik lezení, jištění a práce na laně pro naše členy.

- 1. 8. 2023 – Dolanský most, Dolany /PS/ *Hana Makoňová ml. a Adam Liška*

- 4. 9. 2023 – Lávka přes ř. Úslavu Plzeň – Lobzy

Hana Makoňová ml., Adam Liška, Gabriela Černá, Miroslav J.

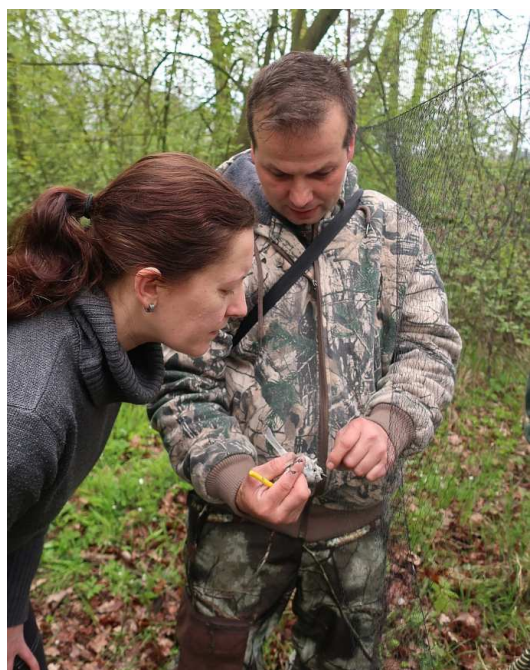
První ornitologický kurz „Třeboň“ pro členy DES OP

V termínu 24. 4. až 27. 4. 2023 realizován první "Ornitologický kurz" pro členy a příznivce DES OP, a to na rodinném statku Hamr v Lužnici u Třeboně.

Kurzu se zúčastnilo celkem 16 členů a příznivců činnosti DES OP, kteří pod vedením předních kroužkovatelů Národního muzea Praha, našeho Miloše Paiskera, renomovaného kroužkovatele a ornitologa RNDr. Jaroslava Škopka a následně i RNDr. Karla Pitharta, uznávaného zoologa ZOO Praha se aktivně zdokonalovali v ornitologii a určování u nás žijícího ptactva. Součástí kurzu byla samozřejmě i manipulace s volně žijícími druhy živočichů v návaznosti na provozování záchranné stanice živočichů a způsoby odchyty zvířecích pacientů.

I přesto, že počasí nám příliš nepřálo a bylo poměrně chladno s četnými dešťovými srážkami, podařilo se nám odchytit, určit a okroužkovat několik zajímavých ptačích druhů. Z pěvců to byli například pěnice černohlavá, pěnice pokřovní, pěnkava obecná, kos černý, vrabec domácí i polní, rehek domácí i zahradní, králíček obecný, červenka, brhlík šoupálek a další druhy jako například strakapoud prostřední a velký, kachna divoká, ostříž lesní a kalous ušatý.

Kurzu se za DES OP účastnili K. Makoň, H. Makoňová st., H. Makoňová ml., M. Paisker, P. Steinbach, M. Šedivcová, R. Košanová, V. Radová, T. Lišková se synem Adamem, D. Martinovský, D. Šusová se syny Ondřejem a Pétou, J. Škopek, K. Pithart.

Zaměstnanci

Od 1. dubna 2002 jeden hlavní zaměstnanec na plný úvazek v pozici vedoucího Záchrané stanice živočichů Plzeň. Je jím Karel Makoň, který mimo svou pracovní dobu funguje jako dobrovolník.

Druhým zaměstnancem dotovaným pracovním úřadem na dobu určitou a od 1.7. 2023 do 31.10. 2023 byl Jan Červený (ročník 1999) který v rámci externí činnosti pro DES OP zajišťoval archivaci podkladů DES OP a jejich zpracování. Pracovní doba 20 hodin týdně, výplata dotována pracovním úřadem – pozice pomocná administrativní pracovní síla archivace.

Brigádníci

V průběhu roku 2023 zaměstnávala organizace na smlouvu o dílo či dohodu o provedení práce celoročně několik brigádníků (2-10). Jednalo se o prověřené a velice spolehlivé členy či spolupracovníky organizace. Rozsah jejich práce byl stanoven po vzájemné dohodě dle potřeby organizace. Odvedená práce i výsledky ve všech případech značně přesahovaly výši dohodnuté odměny, a tak brigádníci částečně dotovali činnost spolku. Podíleli se zejména na údržbě či rozvoji léčebného areálu, práci na novém pozemku, odchovech mláďat, administrativní, dokumentační i vědecké činnosti a nově pak i na projektech ekologické výchovy.

Dobrovolníci

Skupina dobrovolníků mimo spolek, kteří nejsou anebo v roce 2023 ještě nebyli členy DES OP, ale výrazně v roce 2023 pomáhali při jednotlivých akcích. Na akce chodili dle svých možností a odpracovali nezištně několik desítek či stovek brigádnických hodin a významně pomohli i při projektech druhové ochrany či ekologické výchovy. *Jmenovitě se jedná o pana Miroslava Ježíora, Josefa Boháče, Dušana Mastného, Jaroslava Formana s manželkou Helenou a synem Jardou, Václava Stroleného, Antonína Gibiše, Lubomíra Voltera s rodinou, Pavla Šimka, Miloše Blažka, Roberta Trnku s rodinou, Petra Jindru, Jitka Hněvsovou, Davida Melichara, Jiřího Baumruka, Štefana Timka, Milana Haase a další.*

FINANCE – STRUČNÁ ROČNÍ BILANCE, SPONZOŘI

Hospodaření – celkové příjmy a výdaje DES OP za rok 2023

Příjmy a procentuální vyčíslení příjmů organizace za rok 2023		
Celkové příjmy za rok 2023	4.193.425,- Kč	100 %
Dotace provoz - Město Plzeň	620.000,- Kč	15
Dotace provoz - Plzeňský kraj	960.000,- Kč	23
Dotace provoz - Národní síť ZS (PPK – MŽP ČR)	662.990,- Kč	16
MÚ Domažlice – podpora provozní náklady	15.000,- Kč	1
MÚ Horšovský Týn – podpora provozní náklady	10.000,- Kč	1
NF Eden – Investiční, účelově vázaný dar NZV - TOYOTA	960.000,- Kč	23
NADACE ČEZ – dar rekonstrukce ZSŽ Plzeň	100.000,- Kč	2
NADACE NA OCHRANU ZVÍŘAT – druhová ochrana.	187.500,- Kč	4
PKÚ – čápi, rezervace - druhová ochrana	126.660,-Kč	3
Sponzoři - dárci (ostatní dary, příspěvky na činnost celkem)	341.817,- Kč	8
Vlastní činnost – projekty	131.458,- Kč	3
Příspěvek ÚP na zkrácený úvazek J. Červený	78.000,- Kč	1
Úroky, přeplatky	0,- Kč	0

Majetek a výsledek hospodaření k 31. 12. 2023		
Drobný hmotný majetek (tech. vybavení)	247.875,- Kč	
Dlouhodobý hmotný majetek (zásah. voz. TOYOTA)	1.107.068,- Kč	
Dlouhodobý hmotný majetek (pozemky –druh. ochr.)	1.919.914,- Kč	
Fond rezerv (převedeno z roku 2022 do roku 2023)	1.655.800,- Kč	
Fond rezerv (převedeno z roku 2023 do roku 2024)	1.718.732,- Kč	
Výsledek hospodaření 2023	180.578,- Kč	
Pohledávky	45.000,- Kč	
Závazky	3.455,- Kč	
Úvěry a půjčky	0,-Kč	

Výdaje a procentuální vyčíslení výdajů organizace za rok 2023		
Celkové výdaje za rok 2023	4.130.491,- Kč	100 %
Doprava a přeprava, služební vůz, servis, cestovné	185.197,- Kč	4
Krmiva, léčiva, veterinární péče, ošetření	238.918,- Kč	6
Zaměstnanec, mzdy, pojištění, daně	402.419,- Kč	10
Mzda, daně, pojištění J. Červený ÚP	84.550,- Kč	2
Projekty – dohody DOP, brigádníci, daně	528.000,- Kč	13
Provoz. náklady – rozvoj areálu, tel., energie, ostraha, údržba areálu, servis, technické vyb.	992.290,- Kč	24
Projekty druhové ochrany a ekolog. výchovy,	244.469,- Kč	6

vlastní činnost.		
Nové zásahové vozidlo TOYOTA – dar NF EDEN	960.000,- Kč	23
Nové zásahové vozidlo TOYOTA – DES OP vlastní	147.068,- Kč	4
NADACE ČEZ – rekonstrukce ZSŽ Plzeň	100.000,- Kč	2
Rekonstrukce ZSŽ Plzeň – DES OP vlastní	247.580,- Kč	6

Podrobnosti viz příloha – Tabulka stavu financí dle jednotlivých kapitol.

– Peněžní deník, vyúčtování jednotlivých dotací a projektů.

Sponzoři a dárci

Zvláštní poděkování patří všem přispěvatelům, příznivcům a členům, kteří v pravidelných časových intervalech a každý rok finančně přispívají na naši činnost.

Děkujeme všem a vážíme si vaší podpory i přízně.

Činnost stanice podpořili a podporují:

Generální partneři: STATUTÁRNÍ MĚSTO PLZEŇ
Představitelé Rady a Zastupitelstva města Plzně

PLZEŇSKÝ KRAJ
Zastupitelstvo, Rada a úřady Plzeňského kraje

NÁRODNÍ SÍŤ ZÁCHRANNÝCH STANIC PŘI ÚVR ČSOP
Ministerstvo životního prostředí ČR

NADACE ČEZ
ZÁPADOČESKÁ SKUPINA ČEZ

NADAČNÍ FOND EDEN

Významní sponzoři: B-Orto s.r.o. MUDr. J. BAUMRUK - zubní ordinace Plzeň
Manželé Jana a Štěpán NOVÁČKOVI, Karlovy Vary
Robert TRNKA, Horní Bříza (TH Optik)
Sbírka ZVÍŘE V NOUZI při NSS - ČSOP PRAHA
Ing. Vladimíra SEDLÁKOVÁ, Kyšice
Veronika SOUČKOVÁ, Praha
Ing. Věra SOUČKOVÁ, Praha
Danuše ŠKOPKOVÁ, Plzeň
Plastická chirurgie – MUDR. Tomáš Kydlíček
Ing. Pavel STEINBACH, Štěnovice
Manželé Jiřina a Jaroslav HEPOVI, Kaznějov
Prof. MUDr. Ondřej HES, Ph.D., Plzeň
Mgr. Mirka HESOVÁ, Plzeň
Plzeňská teplotárenská a.s.
design-block s.r.o, Záluží, Třemošná

Město DOMAŽLICE – Referát životního prostředí
Město HORŠOVSKÝ TÝN – Referát životního prostředí
Knihkupectví MOUDRÁ SOVA – manželé Baslovi
MUDr. Martina KARNOLDOVÁ, Plzeň
OBEC NEČTINY a její lidé
KLASKARAS ART (manželé Stoklasovi), Nečtiny
Roman JUREČKO, Plzeň
Monika ŠEDIVCOVÁ, Struhaře
Olga ŠTĚPÁNKOVÁ, Plzeň
Miroslav JEŽIOR, Zruč - Senec
AS-ORTO s.r.o., MUDr. Sára FARNIEV ASCHENBRENNEROVÁ
Manželé Petra a Tomáš KYDLÍČKOVI, Štěnovice
Manželé Ivona a Pavel STEINBACHOVI, Štěnovice
Manželé Jan a Blanka HRABĚTOVI, Plzeň
Manželé Jaroslav a Helena FORMANOVI, Mýto
Praktik RN.cz s.r.o., Karlovy Vary
Centrum DRAK Kožlany
Jiří BLAŽEK redaktor ČR Plzeň – Dýšina
Jan BEZPALEC s rodinou, Plzeň
NADACE NA OCHRANU ZVÍŘAT, Praha
Štěpánka KASINCOVÁ, Plzeň
RNDr. Zdeněk ČÍŽEK, Žichlice – Hromnice
Helena NETOLICKÁ, Plzeň
TH Optik – Robert TRNKA, Plzeň – Doubravka
Ivonna DOLEŽALOVÁ
Žáci ZŠ Štěnovice, Štěnovice
Lukáš HANDL, Plzeň
Dr. Marie BÖHMOVÁ, Merklín
Bc. Naděžda POPOVÁ, Dolní Lukavice
Alžběta HRABĚTOVÁ, Plzeň
Jana BRABENCOVÁ
Jana ECHTNEROVÁ
Jiří HOLOMEL
Ivana CHÝŠKOVÁ
Jana KADLECOVÁ
Vendula KOUTNÍKOVÁ
Jakub MRÁZ
Bohuslav NEKOLNÝ
Jana ŘEZNÍČKOVÁ
Jaroslav ROUČKA
Marek ZÁDNÍK
Jan ANDRLÍK
www.lucistnice.cz – Petr Jindra a spol.
Jana VACKOVÁ, www.atelier-vackova.cz , Plzeň

Sponzoři, partneři:

Veterinární klinika VEDILAB spol. s r.o.
MUDr. Eliška ASCHENBRENNEROVÁ, Plzeň
Dentavia Group s.r.o. MUDr. P. VLNAŘ - zubní ordinace Plzeň
ANITRA – telemetrické sledování ptáků, Praha
Irena JANEČKOVÁ, Ostrov u KV

EKO-INFO s.r.o. - manželé Černých, Kout na Šumavě
ELIS-PLAST spol. s r. o. - Chrást
Martina ŘEŘICHOVÁ, Plzeň
Obec Kout na Šumavě
Luboš ŠILHAN, Plzeň
Tatjana MEDVECKÁ, Praha
Pavel LIŠKA, Praha
Marcel ŠIK - grafik, Vejprnice
Marek KOŇAŘÍK – grafik
MVDr. Petr BÖHM, Vedilab, Plzeň
MVDr. Martin HOLA, Vedilab, Plzeň
MVDr. Ota HUML, Vedilab, Plzeň
MVDr. Jitka HUMPOVÁ
MVDr. František ČADA, Vedilab, Plzeň
MVDr. Zdeněk RAMPICH
MVDr. Jan POKORNÝ, Plzeň
MVDr. Miroslav SVATOŠ – Plzeň
Manželé Eliška a Václav KURALOVI, Plzeň
Mgr. Miloš BICEK, Plzeň
Martin PYTLÍK, Plzeň
RNDr. Jana BULANTOVÁ Ph.D., Praha
Pavína KOTOROVÁ
Alena KLIMENTOVÁ
Jana SEKALOVÁ
Hana KVARDOVÁ
GEODEZIE ČESKÝ ZÁPAD, Tachov
Děti ze spolku NÁŠ BUKOVEC - manželé Hanouskovi
Pěvecký sbor ANDÍLCI, Plzeň
Christian KLOZAROVÁ
Jaroslav STANĚK
Patrik HORKÝ
David HLAVÁČEK
Květoslava KAILOVÁ
Jakub KMOŠEK
Markéta CABRÁDKOVÁ
Ing. Zdeněk FREMR
Jaroslava NOVÁKOVÁ
Petr MALÁT
Ing. Jiří VLČEK
Ladislava BLAŽKOVÁ, Nové Město na M.
Ema ZARYCKÁ
Markéta POLENOVÁ
Alena ŠIMANOVÁ
Ilona MORÁVKOVÁ
Mgr. Vladimír KRÁL
Tomáš KHOL
Ing. Jan SYROVÁTKA
Pavel NĚMEJC
Dušan BUREŠ
Monika GÖTZOVÁ
Mgr. Václav KARHAN

**Veronika KRAUSOVÁ
Jiřina SMOLOVÁ
Jana MERTLOVÁ
Lucie ČERMÁKOVÁ
Iveta HAVLÍČKOVÁ
Lukáš HURDA
Ing. Ondřej VANĚČEK
Markéta PROKŠOVÁ
Dana STAŇKOVÁ
Jitka KARLOVÁ
Renata OBROVÁ
Lucie DVOŘÁKOVÁ
Luděk PARTMAN
MUDr. Simona BÍLKOVÁ
Jana ZBUDILOVÁ
Jana JEŽKOVÁ
Církevní ZŠ Plzeň
Michaela BLECHOVÁ
Bc. Hana OUŘEDNÍČKOVÁ
Jiří MATĚJOVSKÝ**

ZÁVĚREM

Pro celý DES OP a Záchranou stanici živočichů Plzeň byl rok 2023 rokem úspěšným a plným zajímavých zásahů. Od záchrany jednotlivých pacientů, přes ochranu přírody, osvětu, až po práci v perfektně fungujícím týmu.

Děkujeme nejen všem členům spolku, ale i všem našim sponzorům, partnerům, podporovatelům, příznivcům a sledujícím. Děkujeme, že jste s námi!

V Plzni dne 31.12. 2024

Karel Makoň – předseda DES OP
Jiřina Hepová – DES OP
Danuše Škopková – DES OP
Tereza Lišková – DES OP